

GMINA KŁODAWA

Spis treści

1.	Analiza Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2004 -2006.....	7
1.1.	Wykaz projektów oraz cel Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa 2004-2006.....	7
1.2.	Przyczyny braku realizacji projektów wpisanych w Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006.	9
1.3.	Zalecenia	11
2.	Metodologia powstania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015.	12
3.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.....	13
4.	Cele Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.....	15
5.	Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego	16
5.1.	Otoczenie społeczne.....	16
5.1.1	Dane sytuacyjne – wyjściowe.	16
5.1.1.1.	Charakterystyka ludności	18
5.1.1.2.	Statystyki wg stanu na 12.04.2007r.....	18
5.1.1.3.	Analiza dla lat 2006 – 2008	19
5.1.1.4.	Ruch naturalny (stan na 31.12.2007 r.)	20
5.2.	Zagospodarowanie przestrzenne	21
5.3.	Infrastruktura techniczna.....	25
5.3.1.	Sieć wodociągowa.....	25
5.3.2.	Sieć kanalizacji sanitarnej.....	27
5.3.1.	Gospodarka odpadami.....	28
5.3.2.	Infrastruktura drogowa	29
5.3.2.1.	Miejsca parkingowe na terenie gminy.....	34
5.3.2.2.	Oświetlenie	34
5.3.3.	Gaz.....	35
5.3.4.	Energia	36
5.3.5.	Ochrona środowiska	37
5.4.	Rolnictwo	38
5.5.	Turystyka.....	39
5.5.1.	Turystyka a Unia Europejska	39
5.5.1.	Turystyka w Gminie Kłodawa.....	42
5.5.1.1.	Walory turystyczne i przyrodnicze	42
5.5.2.2.	Walory turystyczne i przyrodnicze.....	45

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

5.5.2.3. Imprezy wpływające na rozwój turystyki oraz przyczyniające się do wydłużenia sezonu turystycznego. Kłodawska majówka.....	47
5.5.2.4. Baza noclegowa i gastronomiczna.....	48
5.6. Gospodarka, rynek pracy i bezrobocie.....	48
5.7. Sfera społeczna.....	51
5.7.1. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	51
5.7.1.1. Edukacja.....	51
5.7.1.2. Ochrona zdrowia.....	53
5.7.1.3. Kultura.....	54
5.7.1.4. Sport i rekreacja.....	58
5.7.1.5. Pomoc społeczna.....	59
5.7.1.6. Poziom bezpieczeństwa.....	62
6. Katalog inwestycji przewidzianych do realizacji w latach 2008 - 2015, służący poprawie sytuacji na terenie objętym Planem Rozwoju Lokalnego.....	63
7. Projekty inwestycji przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2015.....	64
8. Źródła finansowania projektów inwestycji.....	69
8.1. Wpływ projektów Gminy Kłodawa na realizację wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego dla województwa lubuskiego.....	70
9. Plan finansowy na lata 2008 - 2015.....	72
9.1. Plan finansowy na lata 2008 - 2015.....	72
10. Analiza budżetu/ów Gminy Kłodawa.....	73
10.1. Ocena możliwości zaciągania kredytów lub prefinansowania na realizację projektów inwestycji zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego wraz z prognozą długu i jego spłaty na rok 2008 i lata następne.....	73
10.2. Struktura dochodów i wydatków Budżetu Gminy Kłodawa.....	77
10.2.1. Dochody Gminy Kłodawa.....	77
10.2.2. Wydatki Gminy Kłodawa.....	79
10.2.3. Wydatki inwestycyjne w roku 2008.....	83
10.2.4. Wskaźniki na mieszkańca w roku 2008.....	84
10.2.4.1. Planowany dochód na mieszkańca w roku 2008.....	84
10.2.4.2. Planowane wydatki bieżące na mieszkańca w roku 2008.....	84
10.2.4.3. Planowane wydatki majątkowe na mieszkańca w roku 2008.....	85
10.2.4.4. Nadwyżka operacyjna na mieszkańca w roku 2008.....	85
11. Ocena efektywności podejmowanych działań oraz aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego.....	86
12. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.....	88
13. Załączniki.....	89

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

13.1. Zarządzenie Nr 15/2008 Wójta Gminy Kłodawa z dnia 12 maja 2008 r. w sprawie: powołania zespołu do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 – 2015.....	89
13.2. Wniosek o aktualizację/zmianę treści/korekta/uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.	89
13.3. Karta projektu	89

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Kłodawa na tle województwa lubuskiego.....	14
Rysunek 2 Położenie Gminy Kłodawa na tle powiatu gorzowskiego.....	13
Rysunek 3 Lokalizacja Gminy Kłodawa na mapie Polski.....	17
Rysunek 4 Położenie Gminy Kłodawa w województwie lubuskim.....	17
Rysunek 5 Lokalizacja Gminy Kłodawa w powiecie gorzowskim.....	18
Rysunek 6 Położenie Gminy Kłodawa na tle samochodowej mapie Polski.....	29

Spis tabel

Tabela 1 Realizacja projektów w latach 2004-2008.....	8
Tabela 2 Przyczyny braku realizacji projektów inwestycji.....	10
Tabela 3 Dane sytuacyjne – wyjściowe.....	16
Tabela 4 Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Kłodawa (stan na 12.04.2007).....	18
Tabela 5 Liczba mieszkańców Gminy Kłodawa w latach 2006 – 2008.....	19
Tabela 6 Liczba mieszkańców w podziale na kobiety/mężczyźni i wg struktury wiekowej (stan na 06.05.2008 r.).....	20
Tabela 7 Ruch naturalny w roku 2007 w liczbach bezwzględnych.....	21
Tabela 8 Ruch naturalny w roku 2007, na 1000 ludności.....	21
Tabela 9 Sprzedaż mienia komunalnego w roku w 2007.....	23
Tabela 10 Sprzedaż mienia komunalnego w roku 2006.....	25
Tabela 11 Sieć wodociągowa w Gminie Kłodawa.....	26
Tabela 12 Sieć kanalizacji sanitarnej w Gminie Kłodawa.....	28
Tabela 13 Długość i powierzchnia dróg zarządzanych przez Gminę Kłodawa.....	33
Tabela 14 Oświetlenie – ilość punktów oświetleniowych.....	35
Tabela 15 Liczba gospodarstw w latach 2006 – 2007.....	38
Tabela 16 Baza noclegowa i gastronomiczna w Gminie Kłodawa.....	48
Tabela 17 Podmioty gospodarcze w Gminie Kłodawa zarejestrowane w rejestrze REGON, wg sektorów własnościowych w roku 2006.....	50
Tabela 18 Największe przedsiębiorstwa w Gminie Kłodawa.....	50
Tabela 19 Imprezy organizowane w roku 2007.....	57
Tabela 20 Zespoły artystyczne w roku 2007.....	57
Tabela 21 Zasiłki stałe przyznane w roku 2007.....	60
Tabela 22 Zasiłki okresowe przyznane w 2007.....	61
Tabela 23 Zasiłki okresowe przyznane w roku 2006.....	62
Tabela 24 Szczegółowy wykaz projektów.....	68
Tabela 25 Plan finansowy na lata 2008 -2015.....	72
Tabela 26 Prognoza długu publicznego i jego spłaty.....	75
Tabela 27 Dochody Gminy Kłodawa w latach 2006-2007.....	78
Tabela 28 Dochody w roku 2008.....	79
Tabela 29 Wydatki Gminy Kłodawa w latach 2006-2007.....	81
Tabela 30 Wydatki w roku 2008.....	82
Tabela 31 Wydatki inwestycyjne w roku 2008.....	84

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Kłodawa w latach 2006 – 2008.....	20
Wykres 2 Wskaźnik zadłużenia na podstawie art. 170 Ustawy o finansach publicznych.....	76
Wykres 3 Wskaźnik obciążeń na podstawie art. 169 Ustawy o finansach publicznych	76
Wykres 4 Porównanie wielkości dochodów i wydatków w poszczególnych latach budżetowych	77

1. Analiza Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2004 -2006

W rozdziale przedstawiony został cel oraz wykaz projektów zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2004-2006. Celem analizy jest wskazanie projektów, które udało się zrealizować oraz projektów, których realizacja się nie powiodła.

Analiza ma podać przyczyny braku realizacji projektów, które zostały wpisane w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy.

Pod uwagę brano jedynie projekty wskazane do realizacji w latach 2004 - 2008.

Wynik analizy, zawarty w zaleceniach odpowiedzieć ma czy udało się zrealizować cel Planu Rozwoju Lokalnego oraz posłużyć do efektywniejszej realizacji projektów zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015.

1.1. Wykaz projektów oraz cel Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa 2004-2006

Uchwalony przez Radę Gminy Kłodawa Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004 - 2006 oraz prognozowane kierunki działania na lata 2007 - 2011 (Uchwała Nr XV/155/04 Rady Gminy Kłodawa z dnia 26 maja 2004r) jako cel wyznaczał szeroko rozumiany rozwój gminy, przekładając się między innymi na polepszenie wyników w zakresie ochrony środowiska, warunków życia na wsi, dalszego rozwoju mieszkalnictwa, zwiększenia atrakcyjności gminy, rozwoju turystyki, pobudzenia przedsiębiorczości, pozyskania inwestorów, spadku bezrobocia oraz poprawy warunków nauczania i sportu. W osiągnięciu celu miała pomóc realizacja poszczególnych projektów zawartych w wykazie zadań inwestycyjnych w tabeli 1 - zadania inwestycyjne na lata 2003 - 2006. Źródłem finansowania miał być Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006 dla województwa lubuskiego.

L.P.	Nazwa projektu	REALIZACJA		UWAGI
		TAK	NIE	
1.	Kanalizacja Santocko, Kłodawa, Chwałęcice	X		
2.	Budowa odcinków ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych na terenie gminy	X		CZĘŚCIOWO
3.	Budowa kanalizacji w Różankach, Wojciszycach		X	
4.	Budowa kanalizacji w Łośnie i Mironicach		X	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

5.	Budowa sieci wodociągowej w Rybakowie(Zdroisko-Santoczno-Rybakowo)	X		
6.	Budowa sieci wodociągowej w Kłodawie	X		CZĘŚCIOWO
7.	Budowa sieci wodociągowej w Różankach	X		CZĘŚCIOWO
8.	Budowa sieci wodociągowej w Wojcieszycach		X	
9.	Budowa sieci wodociągowej w Santocku	X		
10.	Modernizacja ulic: Lipowej, Wrzosowej, Partyzantów i Rzecznej w Chwałęcicach	X		
11.	Modernizacja ulic: Dębowa, Szkolna, Wiśniowa w Różankach	X		
12.	Modernizacja ulicy Jeziornej i Wojcieszyckiej w Kłodawie	X		
13.	Modernizacja os. Młodych (zrealizowane), ulicy Spokojnej i Polnej w Kłodawie (niezrealizowane)	X	X	
14.	Modernizacja ulic w centrum Santocka		X	
15.	Modernizacja ul. Sportowej i Wiśniowej w Różankach		X	
16.	Modernizacja dróg w Wojcieszycach	X		
17.	Modernizacja dróg w miejscowości Łośno	X		
18.	Budowa hali sportowej przy zespole szkół w Różankach	X		
19.	Budowa boisk sportowych w Kłodawie, Chwałęcicach (zrealizowane) i Łośnie(niezrealizowane)	X	X	

Tabela 1 Realizacja projektów w latach 2004-2008.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

1.2. Przyczyny braku realizacji projektów wpisanych w Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006.

W tabeli poniżej przedstawione zostały przyczyny z powodu, których nie zrealizowano projektów inwestycji w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2004 - 2006 oraz prognozowanych kierunków działania na lata 2007 - 2011.

L.P.	RODZAJ PRZYCZYNY	WPŁYW NA REALIZACJĘ		UWAGI
1.	Skomplikowane procedury związane ze składaniem wniosku aplikacyjnego	TAK	<u>NIE</u>	
2.	Brak odpowiedniego (%) wkładu własnego Beneficjenta na etapie aplikowania o środki zewnętrzne z funduszy UE	<u>TAK</u>	NIE	
3.	Brak odpowiednich załączników	TAK	<u>NIE</u>	
4.	Brak dokumentacji technicznej	<u>TAK</u>	NIE	częściowo
5.	Brak pozwolenia na budowę	<u>TAK</u>	NIE	częściowo
6.	Problemy z wyborem wykonawcy	TAK	<u>NIE</u>	
7.	Złe przygotowanie wniosku aplikacyjnego	TAK	<u>NIE</u>	
8.	Odstąpienie od składania wniosku aplikacyjnego	TAK	<u>NIE</u>	
9.	Odrzucenie wniosku aplikacyjnego z przyczyn formalnych	TAK	<u>NIE</u>	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

10.	Niedostateczna ilość uzyskanych punktów przy ocenie merytorycznej wniosku aplikacyjnego	<u>TAK</u>	NIE	
11.	Projekt inwestycji występujący jako – „pomysł”, „koncepcja”	TAK	<u>NIE</u>	
12.	Nie podpisanie umowy o dofinansowanie	TAK	<u>NIE</u>	
13.	Brak wykonawcy	TAK	<u>NIE</u>	
14.	Błędnie przeprowadzone procedura udzielenia zamówienia publicznego, związanego z realizacją projektu	TAK	<u>NIE</u>	
15.	Inne: (jakie?)	TAK	<u>NIE</u>	<i>brak</i>

Tabela 2 Przyczyny braku realizacji projektów inwestycji.
Źródło: Odpowiedzi na zadaną ankietę - Urząd Gminy Kłodawa.

Analiza udzielonych odpowiedzi przez Gminę Kłodawa wskazuje następujące fakty:

1. Gmina Kłodawa nie ma problemów związanych z procedurą aplikacyjną. Pracownicy Beneficjenta są przygotowani do samodzielnego aplikowania o środki zewnętrzne.
2. Składane wnioski aplikacyjne posiadają zawsze pełen komplet wymaganych dokumentów.
3. Podczas realizacji projektów nie występują problemy związane z wyborem wykonawcy.
4. Składane przez Gminę Kłodawa wnioski aplikacyjne przygotowywane są wg odpowiedniej dokumentacji konkursowej z zachowaniem należytej staranności i dbałości o szczegóły.
5. Gmina Kłodawa nie odstępuje od składania aplikacji o dofinansowanie projektów inwestycji.
6. Żaden ze składanych projektów nie został odrzucony z przyczyn formalnych.
7. Projekty Gminy Kłodawa są przemyślane oraz realne do wykonania.
8. Zamówienia publiczne wykonywane są przez Gminę Kłodawa zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

Problemy związane z realizacją projektów wpisanych w Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004 -2006 wynikały przede wszystkim z:

1. Braku odpowiedniego (%) wkładu własnego Beneficjenta na etapie aplikowania o środki zewnętrzne z funduszy UE.
2. Częściowego braku dokumentacji technicznej.
3. Częściowego braku pozwolenia na budowę.

1.3. Zalecenia

Głównym problemem realizacji projektów zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006 był brak odpowiedniej ilości środków finansowych. Problem ten wynika między innymi z trudności w realizacji planowanych dochodów gminy.

Brak dokumentacji technicznej a co za tym idzie - brak pozwolenia na budowę nawiązuje do problemu pierwszego - braku środków finansowych. Przygotowanie dokumentacji technicznej wymaga zaangażowania dużej ilości środków finansowych, a często nie wiadomo przecież czy dany projekt inwestycji będzie miał szansę realizacji. W takim przypadku uzasadnione jest ostrożne wydawanie pieniędzy na sporządzanie dokumentacji technicznych.

W związku z powyższym trudno jest wskazywać konkretne zalecenia dla Gminy w tym zakresie. Analiza pozwoliła na wysunięcie następujących wniosków, które mogą mieć wpływ na realizację inwestycji w Gminie Kłodawa. Są to:

1. Dokumentacja techniczna przyszłych projektów powinna być przygotowywana z odpowiednim wyprzedzeniem. Pod uwagę należy brać terminy ogłoszenia przyszłych konkursów oraz możliwości projektantów.
2. Dokumentacja techniczna opracowywana powinna być dla projektów, które teoretycznie będą miały największą szansę realizacji.
3. Przed aplikowaniem o środki zewnętrzne należy przeprowadzić dokładne analizy finansowe, które pozwolą na stwierdzenie czy Gmina Kłodawa będzie w stanie zapewnić wymagany wkład własny. Przydatna może okazać się wcześniejsza próba szacowania kosztów inwestycji dokonywana przez pracowników Gminy Kłodawa.
4. Kosztowne projekty inwestycji mogą być finansowane za pomocą kredytu udzielonego przez bank - prefinansowanie.

Ostatecznie stwierdzono, że zarządzenie inwestycjami, jak i ich realizacja prowadzona jest prawidłowo.

Zrealizowane projekty przyczyniły się do osiągnięcia celu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2004 - 2006.

2. Metodologia powstania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008- 2015.

Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015 jest efektem prac powołanego w tym celu, przez Wójta Gminy Kłodawa, zespołu roboczego.

Projekty inwestycji wpisane w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa mają za zadanie systematyczną realizację celu głównego Planu Rozwoju wskazanego w pkt. 4 niniejszego dokumentu.

Zarządzeniem nr 15/2008 z dnia 12 maja 2008 r., Wójta Gminy Kłodawa (stanowiące załącznik nr 1 niniejszego dokumentu) powołany został zespół w składzie:

1. Piotr Czapliński- przewodniczący
2. Jerzy Jesis – zastępca przewodniczącego
3. Andrzej Kwiatkowski – członek
4. Marta Wawrzyniak – członek
5. Monika Antczak – członek

Zespół spotykał się od 12 maja do 15 czerwca 2008 r.

Zespół roboczy w pracach nad sporządzeniem dokumentu brał pod uwagę następujące przesłanki:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015 musi się opierać na przeprowadzonej w tym celu analizie społecznego zapotrzebowania na danego rodzaju projekty inwestycji. W tym celu m.in. brano pod uwagę wnioski mieszkańców Gminy Kłodawa składane do ujęcia w budżecie na dany rok;
- Projekty inwestycji stanowiąc mają reakcję na konkretny, występujący na obszarze Gminy Kłodawa problem, który powinien zostać rozwiązany;
- Projekty inwestycji muszą posiadać cel, który powinien być:
 - sprecyzowany (cel musi dotyczyć ściśle zdefiniowanego obszaru działalności),
 - mierzalny (cel musi być możliwy do ujęcia ilościowego),
 - akceptowalny (cel musi być możliwy do zaakceptowania przez zaangażowane strony),
 - realistyczny (cel musi być możliwy do osiągnięcia),
 - terminowy (cel musi być określony czasowo – czyli podawać datę rozpoczęcia oraz zakończenia),
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015 musi wykazywać zgodność z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

W związku z powyższym Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015 wykazuje zgodność i realizuje założenia następujących dokumentów o różnym zakresie programowania i różnej szczegółowości:

- Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla Spójności na lata 2007- 2013,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Strategie Sektorowe,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do 2020 roku,
- Plan Zagospodarowania Województwa Lubuskiego,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gorzowskiego,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Kłodawa,

3. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa

Obszar realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015 obejmuje zasięgam granice Gminy Kłodawa. Oznacza to, że projekty inwestycji zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego realizowane będą na terenie Gminy Kłodawa, osiągając tym samym cel główny Planu Rozwoju. Gmina Kłodawa ponosić zatem będzie pełną odpowiedzialność za realizację oraz przyczyny braku realizacji projektów na terenie gminy.

Gmina Kłodawa położona jest w województwie lubuskim, w płn. części powiatu gorzowskiego i graniczy od południa z Gorzowem Wlkp. W skład Gminy wchodzi 11 sołectw: Kłodawa (siedziba władz gminnych), Różanki, Wojcieszyce, Chwałęcice, Łośno, Santocko, Rybakowo, Santoczno, Zdroisko, Mironice, Różanki -Szklarnia.

Rysunek 1 Położenie Gminy Kłodawa na tle powiatu gorzowskiego.

Źródło: <http://bip.pieszyce.sisco.info/?podzial=1&w=lubuskie&p=gorzowski&r=PZ>

Rysunek 2 Położenie Gminy Kłodawa na tle województwa lubuskiego.
Źródło: <http://www.luw.pl/?mod=news&clD=87>

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa odbywać się będzie w latach 2008 - 2015.

Wskazany okres realizacji nie jest przypadkowy. Obejmuje on czas, w którym Rzeczpospolita Polska będzie mogła wykorzystywać fundusze pomocowe Unii Europejskiej w perspektywie lat 2007 - 2013.

Rok 2015 stanowić będzie graniczną datę zakończenia realizacji projektów, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej zasadą N+2. Oznacza to, że realizacja projektów dofinansowanych z Unii Europejskiej musi zakończyć się w ciągu 2 lat od końca okresu programowania dostępnych funduszy.

4. Cele Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa

***Celem Planu Rozwoju Lokalnego
Gminy Kłodawa
na lata 2008 - 2015 jest:
systematyczny rozwój Gminy
Kłodawa, służący wzrostowi
komfortu życia mieszkańców
gminy oraz poprawie
wizerunku regionu.***

Rozwój ten dokonywać się będzie w oparciu o poprawę:

- Infrastruktury technicznej w Gminie Kłodawa;
- Infrastruktury społecznej i turystycznej w Gminie Kłodawa;

Transformacja przebiegać ma na przestrzeni lat 2008 - 2015 jak i w latach następnych. Systematyczny rozwój Gminy Kłodawa doprowadzić ma do wzrostu zadowolenia mieszkańców z życia na terenie gminy. Spowoduje możliwość realizacji celów życiowych mieszkańców, którzy wykorzystywać będą własny potencjał intelektualny oraz dostępną w gminie infrastrukturę.

Poprawa podstawowych usług na obszarach wiejskich, obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, przyczyni się również do poprawy stanu środowiska, warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Osiągnięcie celu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015 wpłynie również na rozwój regionu – województwa lubuskiego.

5. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego

5.1. Otoczenie społeczne

5.1.1 Dane sytuacyjne – wyjściowe.

L.P.	DANE SYTUACYJNE	POŁOŻENIE	INFORMACJE DODATKOWE
1.	WOJEWÓDZTWO	LUBUSKIE	Gmina Kłodawa położona jest na zachodzie Polski, w północnej części województwa lubuskiego, nieopodal stolicy województwa - Gorzowa Wielkopolskiego.
2.	POWIAT	GORZOWSKI ZIEMSKI	
3.	GMINA	KŁODAWA	Od północy graniczy z gminami województwa zachodniopomorskiego Barlinkiem i Nowogródkiem Pomorskim, od wschodu z gminą powiatu strzelecko-drezdeneckiego – Strzelcami Krajeńskimi. Od zachodu sąsiaduje z gminą Lubiszyn a południową granicę gminy stanowi granica z miastem Gorzowem i gminą Santok.
4.	OBSZAR		Gmina Kłodawa zajmuje powierzchnię 23 483 ha, w tym 65% stanowią lasy (16 088 ha). Ponad 65% powierzchni gminy to lasy Puszczy Gorzowskiej. Puszcza to wielki kompleks leśny o pow. ok 1 tys. km kwadratowych, porastający równinę sandrową ukształtowaną ok 12 tys. lat temu przez topniejący lodowiec. W samym sercu Puszczy Gorzowskiej znajduje się Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy, chroniony obszar o niezwykłych walorach przyrodniczych, historycznych i kulturowych. Obecnie powierzchnia Parku wynosi 23.285,54 ha i otoczona jest strefą ochronną – zmniejszającą negatywne oddziaływanie różnych szkodliwych czynników zewnętrznych na przyrodnicze zasoby Parku, o powierzchni 31.786,19 ha – zwaną otuliną.
5.	UŻYTKI ROLNE	-	RAZEM: 5129 ha GRUNTY ORNE: 3714 ha SADY: 52 ha ŁĄKI TRWAŁE: 1113 ha PASTWISKA TRWAŁE: 250 ha
6.	PODZIAŁ TERYTORIALNY		W skład Gminy wchodzi 11 sołectw, w tym Kłodawa (siedziba władz gminnych), Różanki, Wojcieszycze, Chwałęcice, Łośno, Santocko, Rybakowo, Santoczno, Zdroisko, Mironice, Różanki-Szklarnia.

Tabela 3 Dane sytuacyjne – wyjściowe

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa, www.klodawa.pl

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Na poniższych rysunkach przedstawiona została lokalizacja Gminy Kłodawa w skali:

- kraju

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Kłodawa na mapie Polski.
Źródło: opracowanie własne.

- województwa

Rysunek 2 Położenie Gminy Kłodawa w województwie lubuskim
Źródło: opracowanie własne.

- powiatu

Rysunek 3 Lokalizacja Gminy Kłodawa w powiecie gorzowskim
Źródło: opracowanie własne

5.1.1.1. Charakterystyka ludności

W tabelach poniżej przedstawione zostały podstawowe dane demograficzne dotyczące Gminy Kłodawa.

5.1.1.2. Statystyki wg stanu na 12.04.2007r.

WYKAZ ILOŚCIOWY MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY KŁODAWA							
Nazwa miejscowości	2001r. STAN NA 31.12	2002r. STAN NA 31.12	2003r. STAN NA 31.12	2004r. STAN NA 31.12	2005r. STAN NA 31.12	2006r. STAN NA 30.06	2007r. STAN NA 12.04
Kłodawa	1102	1152	1202	1315	1452	1575	1600
Mszaniec	22	23	25	24	23	23	23
Zamoksze	51	48	50	48	47	46	47
Różanki	1106	1127	1139	1159	1193	1215	1210
Zdroisko	89	91	96	116	113	115	117
Santoczno	187	192	198	211	212	216	227
Wojcieszyce	933	942	928	945	93	930	920
Łośno	373	364	369	376	371	377	376
Lipy	38	38	39	41	44	43	45
Santocko	462	476	467	468	473	480	497
Rębowo	1	1	1	1	1	1	1
Mironice	68	69	70	73	71	75	74
Chwałęcice	569	604	640	701	753	789	842
Rybakowo	205	207	211	224	239	232	226
RAZEM	5206	5334	5435	5702	5926	6118	6205

Tabela 4 Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Kłodawa (stan na 12.04.2007)
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Największą miejscowością w Gminie jest: Kłodawa licząca 1600 mieszkańców (wg stanu na 12.04.2007). Drugą co do wielkości miejscowością są: Różanki liczące 1210 mieszkańców (wg stanu na 12.04.2007). W powyższej tabeli miejscowości te zaznaczone zostały kolorem czerwonym.

W przedziale od 500 - 1000 mieszkańców mieszczą się tylko 2 miejscowości, są to: Wojcieszyce liczące 920 mieszkańców (wg stanu na 12.04.2007) oraz Chwałęcice liczące 842 mieszkańców (wg stanu na 12.04.2007).

Pozostałe miejscowości nie przekraczają 500 mieszkańców.

Najmniejszą miejscowością w Gminie Kłodawa jest miejscowość Rębowo, którą zamieszkuje tylko 1 osoba (wg stanu na 12.04.2007) oraz miejscowość Mszaniec, którą zamieszkuje zaledwie 27 osób (wg stanu na 12.04.2007).

5.1.1.3. Analiza dla lat 2006 – 2008

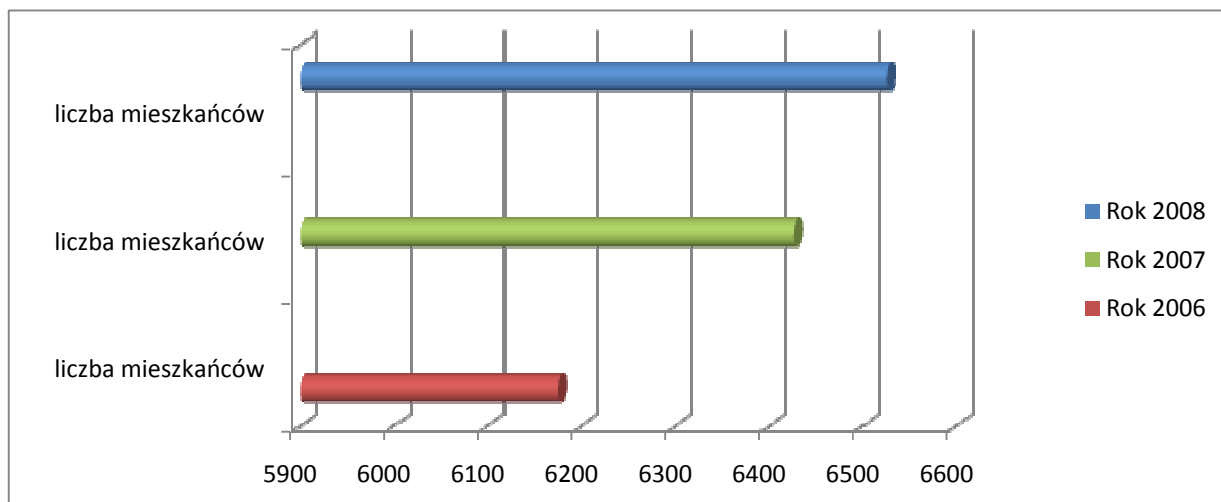
Analiza demograficzna przeprowadzona została dla lat 2006 – 2008. Wskazuje ona, w odróżnieniu od innych gmin wiejskich regionu, systematyczny wzrost liczby mieszkańców gminy. Liczba mieszkańców w ciągu dwóch ostatnich lat wzrosła o 352 osoby. Wskaźnik gęstości zaludnienia na 1 km² wynosi 27 osób¹.

L.P.	LICZBA MIESZKAŃCÓW	DANE Z ROKU
1.	6174	2006
2.	6427	2007
3.	6526	2008 (maj)

Tabela 5 Liczba mieszkańców Gminy Kłodawa w latach 2006 – 2008.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

¹ Wskaźnik gęstości zaludnienia dotyczy rok 2006. Źródło: Bank Danych Regionalnych

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Kłodawa w latach 2006 – 2008.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

Wg stanu z dnia 6 maja 2008 r. większość mieszkańców gminy stanowią kobiety w wieku od 19 do 45 lat i powyżej. Przedział wiekowy 0 -18 to wyraźna dominacja mężczyzn.

L.P.	PRZEDZIAŁ WIEKOWY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
1.	0-18	728	653
2.	19-45	1397	1399
3.	POWYŻEJ 46	1129	1220

Tabela 6 Liczba mieszkańców w podziale na kobiety/mężczyźni i wg struktury wiekowej (stan na 06.05.2008 r.)
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

5.1.1.4. Ruch naturalny (stan na 31.12.2007 r.)

Dane dotyczące ruchu naturalnego ludności w przekroju ujmują:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania męża przed ślubem,
- urodzenia - według miejsca zameldowania matki noworodka,
- zgony - według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH	MAŁŻEŃSTWA	URODZENIE ŻYWE	ZGONY	PRZYRÓST NATURALNY
		50	69	61

Tabela 7 Ruch naturalny w roku 2007 w liczbach bezwzględnych
Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, maj 2008.

NA 1000 LUDNOŚCI	MAŁŻEŃSTWA	URODZENIE ŻYWE	ZGONY	PRZYRÓST NATURALNY
		7,72	10,65	9,42

Tabela 8 Ruch naturalny w roku 2007, na 1000 ludności
Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, maj 2008.

5.2. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Na XVI Sesji Rady Gminy Kłodawa w dniu 31 października 2007r. podjęte zostały uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy dla 4 obrębów, tj. Kłodawa, Santocko, Mironice i Łośno.

Zakres ustaleń planu:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy;
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ponadto gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości, które nie obejmują całych obrębów.

- Kłodawa – 16
- Wojcieszycy – 4
- Chwałęcice – 6
- Santocko – 1
- Różanki – 3
- Zdroisko – 1
- Rybakowo – 1
- Łośno – 1

Z informacji o stanie mienia komunalnego (stan na dzień 1 stycznia 2008) wynika, iż: w 2008 roku tereny przeznaczone do sprzedaży stanowiąc będą powierzchnię 1,08 ha (przeznaczenie na zabudowę mieszkaniową) i 0,29 ha (usługi).

Po opracowaniu planów zagospodarowania przestrzennego zostanie ustalony harmonogram sprzedaży na następne lata.

Powierzchnię oraz wartość sprzedaży mienia komunalnego w latach 2006 - 2007 przedstawiają tabele poniżej:

L.P.	POWIERZCHNIA DZIAŁKI W M ²	POŁOŻENIE	UZYSKANA CENA Z PODATKIEM VAT [SPRZEDAŻ W ROKU 2007]
1.	7552	Różanki	116.360 wpłata w 2006 roku
2.	5100	Santocko	81.000
3.	11400	Santocko	148.370
4.	1616	Wojcieszycy	30.890

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

5.	1515	Wojcieszycy	35.000
6.	1741	Kłodawa	68.580
7.	1836	Kłodawa	92.000
8.	1547	Wojcieszycy	29.600
9.	1133	Kłodawa	85.000
10.	1065	Kłodawa	89.000
11.	1873	Wojcieszycy	42.200
12.	1252	Kłodawa	89.000
13.	1191	Kłodawa	88.000
14.	1061	Różanki	50.600
15.	985	Różanki	55.300
16.	945	Różanki	60.000
17.	1161	Różanki	80.000
18.	998	Różanki	72.000
19.	961	Różanki	57.600
20.	1403	Różanki	61.400
21.	498	Różanki	13.000
22.	2622	Kłodawa	33.200 - zwrócono ANR
RAZEM	49.455	-	1.478.100,00

Tabela 9 Sprzedaż mienia komunalnego w roku w 2007

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

L.P.	POWIERZCHNIA DZIAŁKI W M ²	POŁOŻENIE	UZYSKANA CENA Z PODATKIEM VAT [SPRZEDAŻ W ROKU 2006]
1.	9260	Łośno	38.530
2.	1607	Kłodawa	23.760 rozłożono na 4 raty
3.	1480	Kłodawa	14.970
4.	1461	Różanki	23.640
5.	1050	Kłodawa	28.000
6.	9439	Kłodawa	110.036,50 w tym: 33.036,50 na infrastrukturę -przekazano ANR
7.	50 500	Santocko	325.484
8.	1593	Łośno	15.200
9.	949 1570	Łośno	10.500 6.500
10.	1370	Łośno	16.600
11.	1055 1068 1072	Chwałęcice	30.000 31.500 30.500
12.	13928	Różanki	206.610
13.	3011	Łośno	73.200 1 rata 14.640
14.	3780	Łośno	73.200 1 rata 14.640
15.	9328 1328 1247	Łośno	57.500 10.530 9.900
16.	1225 1565 1649 1632	Łośno	11.000 14.000 14.000 17.000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

17.	8239	Kłodawa	150.500
18.	1381 1458 1831	Wojcieszyce	24.120 24.230 21.930
19.	1483	Różanki	51.300
20.	588	Rybakowo	9.930 raty
21.	580	Rybakowo	9.800 raty
22.	829	Rybakowo	12.920 raty
23.	500	Mironice	53.900
RAZEM	139 056	-	1.550.790,50

Tabela 10 Sprzedaż mienia komunalnego w roku 2006
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

5.3. Infrastruktura techniczna

Stan infrastruktury technicznej w Gminie jest jednym z najważniejszych czynników rozwoju każdej gminy. Poszczególne elementy takie jak sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa wpływają na wzrost komfortu życia w danej gminie oraz służą poprawie stanu środowiska naturalnego. Dostępność odpowiedniego rodzaju infrastruktury wpływa również na atrakcyjność inwestycyjną Gminy Kłodawa.

5.3.1. Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa występuje we wszystkich miejscowościach gminy. Kłodawa, Wojcieszyce, Chwałęcice i Różanki-Szklarnia włączone są bezpośrednio do miejskiej sieci wodociągowej. Istniejąca sieć wodociągowa jest w dobrym stanie technicznym. W roku 2002 długość sieci wodociągowej wynosiła 76,80 km. W roku 2005 zwiększona została do 91,60 km, a w roku 2007 do 104,74 km.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Na przełomie lat 2002 - 2007, najdłuższy odcinek sieci oddano w roku 2002 - 9,00 km oraz w roku 2006 - 8,35 km. Najkrótszy odcinek sieci wodociągowej oddany został w roku 2005, wówczas wybudowano zaledwie 0,80 km nowej sieci wodociągowej.

Rozwój sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłodawa przedstawiony został w tabeli poniżej.

Rok	2007		2006		2005		2004		2003		2002	
	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie
Sieć wodociągowa	4,79	104,74	8,35	99,95	0,80	91,60	6,00	90,80	8,00	84,80	9,00	76,80
Przyłącza prowadzące do budynków/gospodarstw	0,50	29,97	1,67	29,47	0,10	27,80	0,80	27,70	1,40	26,90	0,90	25,50

Tabela 11 Sieć wodociągowa w Gminie Kłodawa
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

Część gospodarstw posiada indywidualne wodociągi zagrodowe pracujące w oparciu o płytkie studnie kopane lub wiercone. Woda pochodząca z powyższych ujęć jest najczęściej złej jakości, a ponadto występują okresowe jej braki w czasie suszy lub wzmożonego poboru. Konieczna jest rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej na terenach objętych planami zagospodarowania przestrzennego.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- NIEDOSTATECZNA DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ
- WYSTĘPOWANIE STUDNI ZE ZŁĄ JAKOŚCIĄ WODY W NIEKTÓRYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY
- OKRESOWE BRAKI WODY POCHODZĄCEJ ZE STUDNI, WPŁYWAJĄCE NA KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ZAWIERAJĄCA SZKODLIWY AZBEST
- ZWIĘKSZAJĄCA SIĘ ILOŚĆ ODBIORCÓW W STOSUNKU DO OBECNYCH MOŻLIWOŚCI SIECI WODOCIĄGOWEJ
- ZBYT WOLNY ROZWÓJ SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY

5.3.2. Sieć kanalizacji sanitarnej

W 5 miejscowościach Gminy Kłodawa:

- Mironice,
- Zdroisko,
- Rybakowo,
- Santoczno,
- Łośno,

brakuje sieci kanalizacji sanitarnej.

Miejscowości:

- Santocko,
- Wojcieszycy,
- Kłodawa,
- Chwałęcice.

podłączone są kanalizacją ciśnieniową do kanalizacji miasta Gorzowa.

W Kłodawie znajduje się przepompownia centralna, która przejmuje ścieki z istniejącego systemu kanalizacji ciśnieniowej i grawitacyjnej wypompowując je do kanalizacji miejskiej.

W Wojcieszycach sieć kanalizacji sanitarnej obsługują zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną.

W sieć kanalizacyjną zaopatrzona jest również miejscowość Różanki Szklarnia (całe osiedle) z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji miejskiej.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Różankach o wydajności 80 m³/dobę. Dostawcy z Różanek, Zdroiska, Santoczna i Rybakowa dowożą ścieki na obiekt wozami asenizacyjnymi.

Powszechnym sposobem gospodarki ściekami pozostaje deponowanie ich w zbiornikach (szamba). Jednak coraz częściej gospodarstwa domowe posiadają przydomowe oczyszczalnie.

Wraz z rozwojem sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłodawa, zwiększa się długość sieci kanalizacji sanitarnej. **Niestety, dysproporcje rozwojowe są bardzo duże. W roku 2002 długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 22,80 km, w roku 2005 – 37,20 km, a w roku 2007 – 45,78 km. W tym samym okresie długość sieci wodociągowej wynosiła odpowiednio 76,80/ 91,60/104,74 km.**

Najdłuższe odcinki sieci kanalizacji sanitarnej budowane były w roku 2004 – 11,60 km oraz w roku 2006 – 8,08 km. Najkrótszy odcinek oddany był do użytku w roku 2005 – zaledwie 0,60 km.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Rozwój sieci kanalizacji sanitarnej w latach 2002 – 2007 przedstawiony został w tabeli.

Rok	2007		2006		2005		2004		2003		2002	
	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie	oddane w danym roku	łącznie
Sieć kanalizacji sanitarnej	0,50	45,78	8,08	45,28	0,60	37,20	11,60	36,60	2,20	25,00	2,80	22,80
Przykanaliki prowadzące do budynków/gospodarstw	0,60	6,50	1,50	5,90	0,20	4,40	1,60	4,20	0,70	2,60	0,50	1,90

Tabela 12 Sieć kanalizacji sanitarnej w Gminie Kłodawa
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- BRAK SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W NIEKTÓRYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY
- ZNACZNE DYSPROPORCJE MIĘDZY DŁUGOŚCIĄ SIECI WODOCIĄGOWEJ A DŁUGOŚCIĄ SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ
- ZANIECZYSZCZANIE ŚRODOWISKA LOKALNEGO
- WYKORZYSTYWANIE WOZÓW ASENIZACYJNYCH DO TRANSPORTU ŚCIEKÓW
- WYKORZYSTYWANIE TZW. SZAMB PRZEZ MIESZKAŃCÓW, W CELU SKŁADOWANIA ŚCIEKÓW
- MAŁA LICZBA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
- ZBYT WOLNY ROZWÓJ SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ

5.3.1. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami obsługiwana jest przez kilka koncesjonowanych firm na zasadzie indywidualnych umów zawartych między przedsiębiorstwami, a osobami

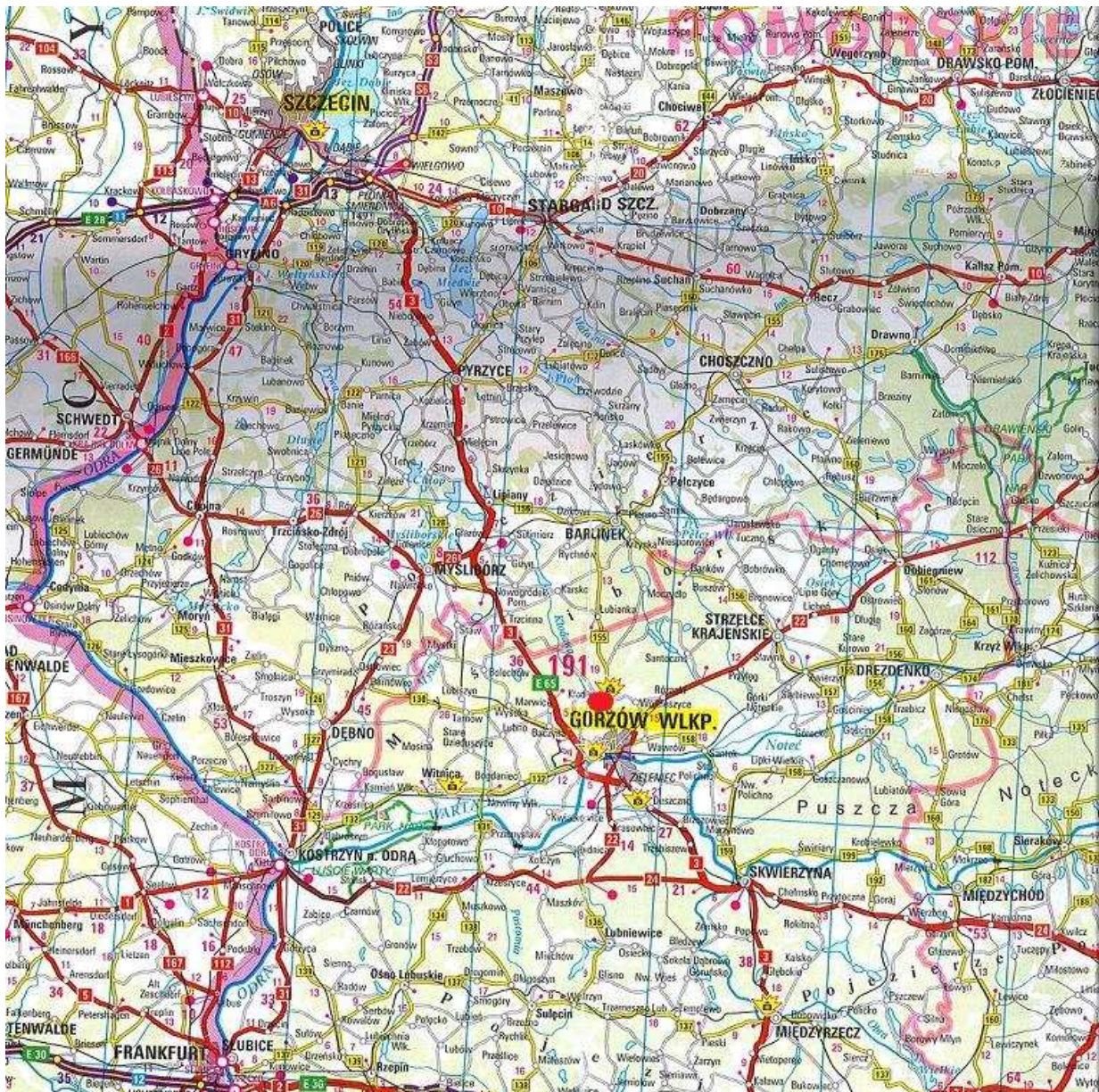
PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

fizycznymi i prawnymi. W gminie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Odpady deponowane są na składowiskach odpadów w Chróściku (dzielnica Gorzowa Wlkp.).

5.3.2. Infrastruktura drogowa

Na rysunku poniżej przedstawiona została lokalizacja Gminy Kłodawy na tle samochodowej mapie Polski (rejon województwa zachodniopomorskiego i lubuskiego).

Położenie Gminy zaznaczono kolorem czerwonym.

Rysunek 4 Położenie Gminy Kłodawa na tle samochodowej mapie Polski.
Źródło: Mapa samochodowa Polska (1:750 000), wydawnictwo Copernicus.

Sieć dróg zarządzanych przez Gminę Kłodawa o łącznej długości 146,7km składa się z:

- 1) dróg gminnych publicznych - o długości 35,02 km,
- 2) dróg wewnętrznych stanowiących uzupełniającą sieć drogową o długości 111,68km.

Do dróg gminnych, posiadających status drogi publicznej zalicza się następujące drogi:

- a) nr 002101F Kłodawa – Santocko
- b) nr 002102F Kłodawa – Kłodawa Kol.
- c) nr 002103F Chwałęcice – Santocko
- d) nr 002104F Chwałęcice – Mironice
- e) nr 002105F Santocko – Santocko Kol.
- f) nr 002106F Zdroisko do granicy gminy
- g) nr 002107F Kłodawa – Kabatki
- h) nr 002108F Santoczno – Rybakowi
- i) nr 002109F Różanki Szkl. (do Kozaryna)
- j) nr 002110F Różanki ul.Myśliwska
- k) nr 002111F Różanki ul.Wiśniowa
- l) nr 002112F Różanki
- m) nr 002113F Różanki Szkl.
- n) nr 002114F Różanki ul.Szkolna
- o) nr 002115F Różanki ul.Dębowa
- p) nr 002116F Kłodawa-Chwałęcice
- q) nr 002117F Kłodawa ul.Wojcieszycza boczna
- r) nr 002118F Kłodawa ul.Jeziorna
- s) nr 002119F Kłodawa ul.Czereśniowa
- t) nr 002120F Kłodawa (droga do żwirowni)
- u) nr 002121F Kłodawa ul.Owocowa
- v) nr 002122F Kłodawa ul.Spokojna
- w) nr 002123F Kłodawa ul.Leśna
- x) nr 002124F Kłodawa ul.Tęczowa

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- ZŁY STAN TECHNICZNY DRÓG GMINNYCH
- ZŁY STAN TECHNICZNY DRÓG POWIATOWYCH I KRAJOWYCH NA TERENIE GMINNY KŁODAWA
- PRZEWAŻAJĄCA ILOŚĆ DRÓG O NAWIERZCHNI UTWARDZONEJ ŻWIEM I TŁUCZNIEM
- NISKI STOPIEŃ BEZPIECZEŃSTWA
- ZŁA ORGANIZACJA RUCHU, BRAK SYGNALIZACJI ŚWIETLNEJ, ELEMENTÓW SPOWALNIAJĄCYCH RUCH, URZĄDZEŃ SŁUŻĄCYCH KONTROLI SZYBKOŚCI POJAZDÓW
- POTRZEBA BUDOWY TZW. „PÓŁNOCNEJ OBWODNICY GORZOWA: JAKO NOWEJ DROGI KRAJOWEJ NR 3 WRAZ Z OBWODNICĄ MIEJSCOWOŚCI KŁODAWA

Uzupełniającą siecią drogową o długości ok. 120 km w gminie stanowią drogi wewnętrzne, dojazdowe i dukty leśne. Podobnie jak drogi gminne są to drogi utwardzone żwirem, tłuczniem lub nawierzchnią z bruku. Dukty leśne to wyłącznie drogi o nawierzchni gruntowej.

Ponad to przez teren gminy przebiegają następujące drogi:

DROGI KRAJOWE

Droga krajowa nr 22 (DK22) – droga krajowa o długości około 460 km prowadząca od przejścia granicznego do Rosji w Grzechotkach do przejścia granicznego do Niemiec w Kostrzynie (długość na terenie gminy 11, 68 km).

Droga krajowa nr 3 (DK3) - droga krajowa w zachodniej części Polski o długości ok. 500 km przebiegająca południkowo przez województwa: zachodniopomorskie, lubuskie i dolnośląskie. Stanowi polską część międzynarodowej trasy E65 z Malmö w Szwecji do miejscowości Chaniá na Krecie (pn. –zach. część gminy).

Droga ta w krótkich odcinkach przebiega przez teren gminy, a w większości stanowi granicę pomiędzy gminą Kłodawa a gminą Lubiszyn.

DROGI WOJEWÓDZKIE

Droga wojewódzka nr 151 (DW151) - droga wojewódzka w woj. zachodniopomorskim i woj. lubuskim o długości 136 km łącząca Świdwin z Gorzowem Wielkopolskim.

Droga przebiega przez powiaty: świdwiński, łobeski, stargardzki, choszczeński, myśliborski, gorzowski. Trasa podlega pod 5 Rejonów Dróg Wojewódzkich: RDW Białogard, RDW Drawsko Pomorskie, RDW Stargard Szczeciński, RDW Pырzyce, RDW Gorzów Wielkopolski. Posiada klasę techniczną G oraz przez 11 km w woj. lubuskim klasę techniczną Z. (długość na terenie gminy 11, 00 km).

DROGI POWIATOWE

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 65,47 km. Ze względu na swój stan techniczny w większości wymagają pilnych remontów.

Przez teren gminy przebiegają następujące drogi powiatowe:

1404F	Wojcieszycy - Różanki - Janczewo
1405F	od dr woj. nr 151 - Łośno - Zdroisko - Czechów
1406F	Kłodawa - Wojcieszycy - Wawrów - Czechów
1407F	Santoczno - Wielisławice - Bronowice
1408F	droga przez wieś Rybakowo
1409F	Gorzów Wlkp. Chwałęcice - Kłodawa
1410F	Witnica - Lubno - Marwice - Kłodawa
1411F	Łośno - Różanki
1412F	od drogi kraj. nr 22 - do drogi pow. nr 1405F

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

KLASA DROGI	DŁUGOŚĆ W KM	DŁUGOŚĆ WEDŁUG RODZAJU NAWIERZCHNI stan na 31 grudnia 2007 roku			
		TWARDA		GRUNTOWA	
		ULEPSZONA	NIEULEPSZONA	WZMOCNIONE	Z GRUNTU RODZIMEGO
Lokalne	75	7,3	14,7	40,0	13,0
Dojazdowe	71,7	3,6	9,7	26,1	32,2
RAZEM	146,7	10,9	24,4	66,1	45,3

Tabela 13 Długość i powierzchnia dróg zarządzanych przez Gminę Kłodawa.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

5.3.2.1. Miejsca parkingowe na terenie gminy

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	POŁOŻENIE WRAZ Z ILOŚCIĄ MIEJSC PARKINGOWYCH I RODZAJEM NAWIERZCHNI
1.	KŁODAWA	<ul style="list-style-type: none"> • parking centrum (kostka) - 13 miejsc • parking przy ośrodku zdrowia (tłuczeń) - 12 miejsc • parking przy ulicy Bukowej (tłuczeń) - 20 miejsc • parking przy sali wiejskiej (kostka) - 8 miejsc • parking przy szkole (kostka) - 4 miejsca • parking przy Urzędzie Gminy – 27 miejsc
2.	CHWAŁĘCICE	<ul style="list-style-type: none"> • parking przy kościele (kostka) - 12 miejsc • parking koło baru (kostka) - 3 miejsca • parking przy ulicy Lipowej koło stawu ppoż. (asfalt) - 8 miejsc • parking przy Urzędzie Gminy - 27 miejsc
3.	WOJCIESZYCE	<ul style="list-style-type: none"> • parking koło bloków(tłuczeń) - 25 miejsc • parking koło boiska (tłuczeń) - 12 - 14 miejsc
4.	RÓŻANKI	<ul style="list-style-type: none"> • parkingi koło szkoły (asfalt) – 24 miejsca • parking koło sklepu (tłuczeń) – 4 miejsc • parking Nierzym – 35 miejsc
5.	RÓŻANKI SZKLARNIA	<ul style="list-style-type: none"> • parking pod blokami (beton) - 24 miejsca
6.	SANTOCKO	<ul style="list-style-type: none"> • parking przy kościele (tłuczeń) - 18 miejsc
7.	SANTOCZNO	<ul style="list-style-type: none"> • parking przy ulicy Kasztanowej (kostka) - 5 miejsc
8.	RYBAKOWO	<ul style="list-style-type: none"> • brak
9.	ŁOŚNO	<ul style="list-style-type: none"> • parking przy sklepie (kostka) – 4 miejsca
10.	MIRONICE	<ul style="list-style-type: none"> • brak
11.	ZDROJSKO	<ul style="list-style-type: none"> • brak

5.3.2.2. Oświetlenie

Wśród potrzeb w zakresie oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Kłodawa należy wymienić przede wszystkim konieczność budowy nowych oraz rozbudowę istniejących elementów.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Obecna ilość punktów oświetleniowych nie spełnia tym samym potrzeb mieszkańców Gminy Kłodawa.

W tabeli poniżej przedstawiono ilość punktów oświetleniowych w poszczególnych miejscowościach.

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	ILOŚĆ PUNKTÓW ŚWIETLNYCH W MIEJSCOWOŚCIACH
1.	KŁODAWA	242
2.	CHWAŁĘCICE	97
3.	WOJCIESZYCE	53
4.	RÓŻANKI	101 / dodatkowe 3 miejsca przy boisku
5.	RÓŻANKI SZKLARNIA	12
6.	SANTOCKO	77
7.	SANTOCZNO	42
8.	RYBAKOWO	37
9.	ŁOŚNO	54
10.	MIRONICE	15
11.	ZDROJSKO	45
12.	LIPY	12
RAZEM:		787

Tabela 14 Oświetlenie – ilość punktów oświetleniowych
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

5.3.3. Gaz

Przez teren Gminy Kłodawa przebiegają trzy gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:

- a) Różańsko - Gorzów Wielkopolski.

Gazociąg zasila elektrociepłownię w Gorzowie Wlkp. W gazociągu tym, gaz wzbogacony jest gazem wysokometanowym GZ 50 w Mieszalni Gazu w Kłodawie;

b) Gorzów Wlkp. - Dębno

Gaz wysokometanowy GZ 50 zaopatrujący mieszkalnictwo

c) Gorzów Wlkp. - Police

Gaz wysokometanowy GZ 50 zaopatrujący mieszkalnictwo i przemysł.

Sieć gazociągowa występuje w miejscowościach Chwałęcice, Kłodawa, Santocko, Wojcieszycy, Różanki, Różanki Szklarnia.

Dystrybutorem gazu na terenie Gminy Kłodawa jest MOW Sp. z o.o. To nowoczesna firma zajmująca się budową i obsługą gazociągów oraz dystrybucją gazu ziemnego do klientów indywidualnych, firm, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz budynków użyteczności publicznej.

Obecnie dystrybutor gazu ma trudności w zaopatrzeniu użytkowników, ponieważ PGNiG ograniczyło dostawy. Ponadto istniejący rurociąg wysokiego ciśnienia ma zbyt małą średnicę. Niezbędne jest zatem wybudowanie nowego gazociągu, który poprawi możliwości korzystania z gazu przez odbiorców indywidualnych na terenie gminy.

Większość mieszkańców gminy korzysta z tradycyjnych metod ogrzewania wykorzystując paliwa stałe.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- ZBYT WOLNY ROZWÓJ SIECI GAZOWEJ NA TERENIE GMINY
- BRAK DOSTATECZNEJ ILOŚCI GAZU DLA ODBIORCÓW INDYWIDUALNYCH
- NIE ODPOWIEDNIA ŚREDNICA RUROCIĄGU WYSOKIEGO CIŚNIENIA, WPŁYWAJĄCA NA JAKOŚĆ DOSTARCZANYCH USŁUG
- WYKORZYSTYWANIE TRADYCYJNYCH METOD OGRZEWANIA WPYWAJĄCE NA KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.3.4. Energia

W chwili obecnej zabezpieczenie Gminy Kłodawa w energię elektryczną jest wystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców oraz firm zlokalizowanych na terenie gminy. Większość sieci to sieć niskiego i średniego napięcia.

100% energii pochodzi z elektrowni tradycyjnych. Obszar gminy zasilany jest ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV zlokalizowanych w Gorzowie Wlkp: „Jedwabie”, „Słowiańska”, „Górczyn” oraz Łupowo i Strzelce Kraj. W północno zachodniej części wsi

Kłodawa przebiega korytarz techniczny dla linii elektroenergetycznych o mocy 400, 220 i 110 tys. KW.

W katalogu potrzeb znajduje się budowa linii średniego i niskiego napięcia dla obszarów zurbanizowanych i objętych planami zagospodarowania przestrzennego.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż pomimo istniejących warunków brakuje niekonwencjonalnych źródeł energii.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- NIEDOSTATECZNA ILOŚĆ LINII ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA NA OBSZARACH ZURBANIZOWANYCH I OBJĘTYCH PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
- SŁABY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NIEKONWENCJONALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

5.3.5. Ochrona środowiska

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Różankach o wydajności 80 m³/dobę.

Ponad 65% powierzchni gminy stanowią lasy Puszczy Gorzowskiej. Puszcza to wielki kompleks leśny o pow. ok 1 tys. km kwadratowych, porastający równinę sandrową ukształtowaną ok 12 tys. lat temu przez topniejący lodowiec.

W samym sercu Puszczy Gorzowskiej znajduje się Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy, chroniony obszar o niezwykłych walorach przyrodniczych, historycznych i kulturowych.

Obecnie powierzchnia Parku wynosi 23.285,54 ha i otoczona jest strefą ochronną – zmniejszającą negatywne oddziaływanie różnych szkodliwych czynników zewnętrznych na przyrodnicze zasoby Parku, o powierzchni 31.786,19 ha – zwaną otuliną.

Na terenie BGPK i gminy Kłodawa znajdują się dwa rezerваты przyrody:

„Dębina” - leśny, florystyczny częściowy rezerwat o powierzchni 12,18 ha, utworzony w 1996 r. Ochroną objęto fragment lasu sklasyfikowanego jako grąd środkowoeuropejski z bogatym runem leśnym. Stwierdzono tu występowanie 50 gatunków porostów nadrzewnych.

„Rzeka Przyłęczek” - wodny częściowy rezerwat o powierzchni 35,08 ha, utworzony w 1996 r. Celem jest ochrona i zabezpieczenie właściwych warunków dla tarlisk oraz wzrostu i rozwoju ryb łososiowatych - pstrąg potokowy i innych gatunków ryb na wydzielonym odcinku rzeki.

Ponad to przez teren gminy przebiega następująca sieć korytarzy:

Kw - korytarz wewnętrzny - Dolina Kłodawki; korytarz prowadzony doliną Kłodawki, łączy wielki kompleks leśny Puszczy Gorzowsko-Barlineckiej z doliną Warty. Rzeźba obszaru, przez który przepływa ta rzeka, ukształtowana została pod wpływem zlodowacenia bałtyckiego, stadium pomorskiego. Charakteryzuje się występowaniem dolin, wzgórz morenowych i sandrowych oraz jezior wytopiskowych.

Kw - korytarz wewnętrzny - Dolina Santocznej; korytarz Doliny Santocznej jest jednym z najważniejszych korytarzy ekologicznych łączącym Pradolinę Toruńsko-Eberswaldzką poprzez Puszcę Barlinecką z północnym korytarzem zewnętrznym Dolina Płoni.

Kw - korytarz wewnętrzny - Dolina Pełczy; korytarz Doliny Pełczy tworzy Pełcz ze swoimi dopływami i zlewnią. Korytarz ten niewątpliwie odgrywał w przeszłości i obecnie, pełni bardzo ważną rolę łącznikową między głównym korytarzem ekologicznym Pradoliną Toruńsko-Eberswaldzką, a terenami położonymi dalej na północ. Jest to nie tylko trakt wędrówek, ale też swoisty łącznik między wschodnią częścią Puszczy Barlineckiej, a doliną Noteci.

Pozostałą formą ochrony przyrody w Gminie Kłodawa są pomniki przyrody. W gminie Kłodawa pomnikami ożywionymi są głównie drzewa dębowe i bukowe, a nieożywionymi głazy narzutowe.

5.4. Rolnictwo

W tabeli poniżej przedstawiona została ilość gospodarstw rolnych w latach 2006-2008 oraz wpływy do budżetu Gminy Kłodawa z podatku rolnego.

Z analizy wynika, iż w ciągu ostatnich 3 lat liczba gospodarstw rolnych kształtuje się na tym samym poziomie. Pod uwagę wziąć jednak należy fakt, iż z roku na rok zwiększają się wpływy z podatku rolnego.

ROK	OGÓLNA LICZBA GOSPODARSTW	PODATEK ROLNY
2008*	659	368.805,00
2007*	646	250.140,00
2006*	628	191.357,00

*sprawozdanie na dzień 03.31.

Tabela 15 Liczba gospodarstw w latach 2006 – 2007

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

Średnia powierzchnia użytków rolnych gospodarstw indywidualnych wynosi 6,4ha. Wartość ta ma tendencję malejącą. Obserwuje się wzrost liczby gospodarstw małych, o powierzchni do 5ha.

Na terenie gminy Kłodawa w produkcji roślinnej przeważa uprawa zbóż podstawowych tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta z podziałem na jare i ozime. Na terenie gminy brak jest dużych odbiorców płodów rolnych. Rolnicy borykają się z dużymi problemami związanymi ze zbytem.

W gminie istnieją korzystne warunki dla rozwoju upraw ogrodniczych - sadownictwa (Wojcieszyce, Kłodawa) i uprawy warzyw (Chwałęcice, Wojcieszyce, Różanki).

Produkcją zwierzęcą zajmują się głównie gospodarstwa indywidualne. Czynnikiem hamującym rozwój rolnictwa w gminie jest stosunkowo niski poziom wykształcenia rolników. W wielu gospodarstwach prowadzi się tradycyjne technologie upraw czy chowu zwierząt.

5.5. Turystyka

5.5.1. Turystyka a Unia Europejska

Turystyka jest częścią rynku wewnętrznego Wspólnot Europejskich. Prowadzone w tym obszarze działania muszą służyć realizacji celów gospodarczych Wspólnoty realizowanych w ramach odnowionej Strategii Lizbońskiej. Cele te zostały zaproponowane w Komunikacie KE *"Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia - nowy początek Strategii Lizbońskiej"* - [COM (2005)24] oraz zaakceptowane przez Radę Europejską w dniach 22-23 marca 2005 r. Są nimi wzrost gospodarczy i zatrudnienie pozostające w pełnej zgodności z celem zrównoważonego rozwoju²

Kierunki działań w turystyce zostały określone w komunikacie Komisji z 22 marca 2006 r. zatytułowanym *"Odnowiona polityka turystyczna UE: Ku silniejszemu partnerstwu na rzecz turystyki europejskiej"*. Dokument ten określa co i w jaki sposób Komisja zamierza zrobić w obszarze turystyki w ramach obecnych ram prawnych, aby wykorzystać turystykę dla realizacji celów odnowionej Strategii Lizbońskiej. Zgodnie z tym dokumentem do głównych wyzwań stojących przed turystyką europejską należą: globalizacja, zmiany demograficzne, rozwój transportu, spadek udziału Europy w światowym rynku turystycznym. Te wyzwania sprawiają, że Europa musi się skoncentrować na podnoszeniu swojej konkurencyjności. Większa konkurencyjność przemysłu turystycznego oraz zrównoważenie w zakresie miejsc-celów podróży (destynacji) również przyczyniłyby

² Opracowano na podstawie: projektu Strategii Rozwoju Turystyki w Polsce na lata 2007-2013, s.19-22.

się do sukcesu odnowionej Strategii Lizbońskiej, zadowolenia turystów oraz zabezpieczenia pozycji Europy jako celu nr 1 podróży turystycznych na świecie

W komunikacie podkreślono, że wyzwania, przed jakimi stoi turystyka europejska, wymagają spójnej odpowiedzi w zakresie polityki turystycznej na szczeblu UE. Przyjęto, że *"odnowiona europejska polityka turystyczna"* powinna być prowadzona w oparciu o dotychczas zdobyte doświadczenia i koncentrować się na jasnych i realistycznych celach, powszechnie akceptowanych przez podmioty odpowiedzialne za podejmowanie decyzji pracodawców i pracowników, a także przez społeczności lokalne. Powinna w najlepszym możliwym stopniu wykorzystywać dostępne zasoby oraz wszelkie możliwe synergie. Powinna się opierać na całym szeregu działań już przeprowadzonych, musi wyraźnie oferować wartość dodaną względem polityk oraz środków krajowych i regionalnych. Komunikat odwołuje się do działań, które zostały określone w następujących dokumentach WE:

- Komunikacie Komisji z 13 listopada 2001 roku *Pracując wspólnie na rzecz przyszłości europejskiej turystyki*;
- Uchwale Rady z 21 maja 2002 r. *w sprawie przyszłości turystyki europejskiej*;
- Komunikacie Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Gospodarczego i Społecznego oraz Komitetu Regionów z dnia 25 listopada 2003 r. - Podstawowe kierunki dotyczące zrównoważonego rozwoju turystyki europejskiej;
- Konkluzjach Rady z 18 kwietnia 2005 r. *w sprawie zrównoważonego rozwoju turystyki europejskiej*;
- Dokumencie „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia - nowy początek Strategii Lizbońskiej” [COM(2005) 24], który stanowił podstawę decyzji Rady Europejskiej o odnowieniu Strategii Lizbońskiej i wyznaczeniu priorytetów wzrostu i zatrudnienia oraz, do którego odwołuje się Komunikat KE w sprawie odnowionej polityki turystycznej. Przyjęto, że europejska polityka turystyczna powinna mieć charakter komplementarny względem polityk realizowanych w państwach członkowskich³

Głównym celem tej polityki będzie podniesienie konkurencyjności europejskiego przemysłu turystycznego oraz stworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy poprzez zrównoważony wzrost turystyki w Europie i na świecie. Instrumentami realizacji tej polityki będą:

- koordynacja działań prowadzonych w ramach Komisji,
- współpraca na szczeblu krajowym z zainteresowanymi podmiotami,

³ Na podstawie: projektu Strategii Rozwoju Turystyki w Polsce na lata 2007-2013, s.19-22.

- podejmowanie na szczeblu Wspólnoty działań wspierających rozwój turystyki.

Komunikat wymienia działania, które mają służyć realizacji tego celu. Pierwszym z proponowanych kierunków działań jest "włączenie środków wywierających wpływ na turystykę w główny nurt polityki turystycznej". W ramach tego kierunku prowadzone będą działania mające na celu:

- aktywne promowanie poprawy jakości regulacji prawnych dotyczących turystyki;
- koordynację polityk sektorowych, mających wpływ na turystykę.

Ocena wpływu regulacji prawnych na turystykę ma być stosowana w szerszym zakresie niż do tej pory. Biorąc pod uwagę fakt, że duża liczba polityk ma wpływ na turystykę, ma to sprawić, że turystyka zostanie w pełni uwzględniona we wszystkich pracach. Nierozstrzygnięte wnioski legislacyjne zostaną poddane przeglądowi, a istniejące przepisy europejskie będą upraszczane zgodnie z zasadami określonymi w Komunikacie Komisji *"Poprawa otoczenia regulacyjnego w dziedzinie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Unii Europejskiej"* (COM 2005). Co roku identyfikowane będą inicjatywy mogące mieć wpływ na turystykę, a zawarte w programie prac Komisji. Ma to sprawić, aby na wczesnym etapie uwzględniony został ich wpływ na konkurencyjność sektora. Poprawie ma ulec także wykorzystanie dostępnych europejskich instrumentów finansowych.

Drugim z proponowanych kierunków działań jest *"promowanie zrównoważonej turystyki"*. W ramach tego kierunku przewiduje się:

- opracowanie i wdrożenie Agendy 21 dla turystyki,
- działania wspierające zrównoważony rozwój turystyki.

Na początku prac nad Agendą 21 dla turystyki powołano w roku 2004 Grupę ds. Zrównoważonego Rozwoju Turystyki. Opracowane przez nią sprawozdanie stanowić będzie podstawę do zaproponowania w 2007 roku Europejskiej Agendy 21 dla turystyki. Ponieważ opracowanie i wdrożenie Agendy 21 jest procesem długofalowym, dlatego Komisja planuje podjęcie już obecnie konkretnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju turystyki europejskiej.

Trzecim z proponowanych kierunków działań jest "wzmocnienie rozumienia i widoczności turystyki". W ramach tego kierunku prowadzone będą takie działania jak:

- nowelizacja Dyrektywy Rady 95/57/WE w sprawie zbierania informacji statystycznych w dziedzinie turystyki oraz wdrożenie *rachunku satelitarnego turystyki* - umożliwiających lepsze poznanie prawdziwych rozmiarów i wartości przemysłu turystycznego;

- specjalne publikacje dla branży i administracji turystycznej,
- rozwój Europejskiego Portalu Turystycznego,
- zbadanie możliwości promowania wzorców zrównoważonej turystyki - być może poprzez europejską nagrodę dla najlepszych destylacji turystycznych w Europie.
- organizacja corocznego Europejskiego Forum Turystyki.

Realizacja ww. działań przyczyni się do stworzenia korzystnych warunków rozwoju turystyki w państwach UE w tym również w Polsce i tym samym wykorzystania jej jako ważnego instrumentu realizacji celów Strategii Lizbońskiej. Wzmocnienie działań promocyjnych pozwoli na przyciągnięcie większej liczby turystów do Europy, co z kolei będzie stymulować wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia.

Przewidziane w ww. dokumentach zadania dla Państw Członkowskich znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach *Strategii...*; dotyczy to w szczególności:

- uczestniczenia we wdrażaniu koncepcji współpracy między zainteresowanymi podmiotami z sektora turystyki za pomocą otwartej metody koordynacji,
- wyłonienia organów specjalizujących się w prowadzeniu badań w dziedzinie turystyki oraz zachęcania ich do wzajemnego łączenia się na szczeblu europejskim,
- promowania należytego wykorzystywania instrumentów finansowych i niefinansowych Wspólnoty z korzyścią dla sektora turystyki,
- wdrożenia rachunku satelitarnego,
- propagowania zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji,
- popierania dobrowolnego wykorzystywania przez przedsiębiorstwa i miejscowości turystyczne wskaźników zrównoważonego rozwoju w dziedzinie turystyki.

5.5.1. Turystyka w Gminie Kłodawa

5.5.1.1. Walory turystyczne i przyrodnicze

Gmina posiada doskonałe warunki do turystyki i rekreacji. Główną zaletą jest położenie na terenie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, w którym znajdują się szczególnie atrakcyjne rezerwaty przyrody: „Wilanów”, „Dębina”, „Rzeka Przyłęzek”, „Zdroiskie Buki”. Na turystów i wędkarzy czekają czyste rzeki i jeziora - ponad 20. Do największych należą: jezioro Lubie z środkiem wypoczynkowym w Lipach (położone 20 km od Gorzowa), jezioro Kłodawskie z kąpieliskiem w Kłodawie (5 km od Gorzowa), jezioro Nierzym z kąpieliskiem przy trasie Gorzów-Gdańsk. Przez najpiękniejsze zakątki gminy prowadzą liczne szlaki turystyczne.

Gmina słynie z dobrze rozbudowanej sieci ścieżek rowerowych. Walory przyrodnicze sprzyjają także rozwojowi budownictwa letniskowego. Najpopularniejsze z nich to miejscowości: Santoczno, Rybakowo, Zdroisko i Lipy.

Ponad 65% powierzchni gminy stanowią lasy **Puszczy Gorzowskiej**. Puszcza to wielki kompleks leśny o pow. ok 1 tys. km kwadratowych, porastający równinę sandrową ukształtowaną ok 12 tys. lat temu przez topniejący lodowiec. W samym sercu Puszczy Gorzowskiej znajduje się **Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy**, chroniony obszar o niezwykłych walorach przyrodniczych, historycznych i kulturowych, który powstał 23 października 1991 roku. W 1996 roku, obszar Parku został powiększony w kierunku północnym, obejmując swoim zasięgiem malowniczy teren Źródliskowej Doliny rzeki Płoni, z wąwozami wyżłobionymi w gliniastym podłożu moreny dennej przez liczne źródłiska i odsłoniętymi, unikalnymi na Pomorzu skałkami zlepieńcowymi. Obecnie powierzchnia Parku wynosi 23.285,54 ha i otoczona jest strefą ochronną – zmniejszającą negatywne oddziaływanie różnych szkodliwych czynników zewnętrznych na przyrodnicze zasoby Parku, o powierzchni 31.786,19 ha – zwaną otuliną.

Tereny południowej części Parku zlokalizowane w gminie Kłodawa ujmują łagodną rzeźbę terenu. Niewielkie pagórki wznoszące się na wysokość 50-70 m n.p.m. tylko miejscami mają skłony lekko spadziste. Delikatnie sfalowaną powierzchnię urzekająco urozmaicają potoki i rzeki, które w przeszłości rzeźbiły wąskie, ale dość głębokie doliny. Jeziora na terenie Parku tworzą ciągi, przez które przepływają rzeki. Meandry rzek i urokliwe jeziora, swoją naturalnością i czystością, nadają swoistego piękna i czynią krajobraz Parku szczególnie malowniczym.

Całe bogactwo flory i fauny Parku ukształtował klimat atlantycki i kontynentalny. Świat roślin, obejmujący 639 gatunków z 92 rodzin, zawiera wiele elementów flory Pomorskiej i Pasa Wielkich Dolin. Wśród nich znajdują się gatunki objęte ochroną ścisłą np. bluszcz pospolity, widłaki – goździsty i jałowcowaty, paproć o nazwie orlik pospolity, rosziczka okrągłolistna, naparstnica zwyczajna, lilia złotogłów, śnieżyczka przebiśnieg. Prawdziwym ewenementem jest obecność 138 gatunków porostów, organizmów szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, znajdujących w Puszczy Gorzowskiej doskonałe warunki do rozwoju. Większość porostów Parku to gatunki nadrzewne, rosnące na drzewach liściastych i iglastych. Wśród nich nie brakuje gatunków naziemnych i nakamiennych. Około 27,3 % gatunków porostów stwierdzonych w Parku uznane są za ginące i zostały ujęte w tzw. „Czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce”. Należy do nich: wabnica kielichowata, płucnica zielonawa i złotlinka jaskrawa. Zachowanie różnogatunkowych i różnowiekowych lasów Puszczy Gorzowskiej, głównie łęgów, olsów i grądów, wiąże się z obecnością w Parku pałeczników – skupionego i zielonego, porostów stanowiących pozostałość naturalnej leśnej flory – reliktywne puszczańskich.

Zwarty, rozległy kompleks leśny Puszczy Gorzowskiej, z mozaiką siedlisk – obfitujących w starodrzewie, jak również w krajobraz otwarty, zasiedlają ptaki o dużych terytoriach – myszołowy, jastrzębie, sowa uszata, puszczyk i kruk. W awifaunie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego stwierdzono 142 gatunki, w tym 105 gatunków lęgowych. Wśród nich znajduje się bielik, rybołów, kania czarna i rdzawa oraz orlik krzykliwy i puchacz.

Puszczański charakter lasów Parku obfituje w zwierzynę łowną. Żyjące jelenie europejskie są potomkami złoto medalowych osobników występujących na tych terenach np. w okolicy Lip jeszcze w latach 80-tych. W pobliżu lasów, na otwartych terenach często żerują sarny. Liczne dziki buchtujące w glebie leśnej sprzymierzają się w walce z owadami i gryzoniami. Teren Parku znajduje się na jednym z najważniejszych szlaków migracyjnych ze wschodu na zachód - łosia, którego północna trasa wędrówek biegnie wzdłuż Noteci, Warty i Odry. Walory przyrodnicze Puszczy Gorzowskiej są niezwykle wartościowe w skali europejskiej. Dlatego jej znaczny obszar został zaproponowany do włączenia w paneuropejski system ekologiczny – Sieć Natura 2000, zapewniający trwałą egzystencję ginącym ekosystemom oraz gatunkom roślin i zwierząt.

Rezerваты przyrody

Rezerwat krajobrazowo-leśny „**Wilanów**”. Główną osobliwością przyrodniczą są okazałych rozmiarów dęby i buki, których wiek szacuje się na 200 – 300 lat, a obwody pnia od 240 do 450 centymetrów.

Rezerwat faunistyczny „**Rzeka Przyłęczek**”. Nietrudno odczuć wyjątkowość tego miejsca. Pozornie monotony florystycznie ekosystem leśny ze 100-letnimi bukami, niezwykle ozdabia malownicza rzeka Przyłęczek, która niesie wody czyste (I klasa czystości) i zimne (latem poniżej 21⁰C). Rzeka ta jest nie tylko enklawą czystości, ale przede wszystkim miejscem tarliskowym – pstrąga potokowego i głowacza białopłetwego.

Rezerwat krajobrazowo-leśny „**Dębina**” o pow. 12,18ha, na którego terenie w malowniczej dolinie Kanału Kłodawskiego rozciągają się wspaniałe fragmenty lasów grądowych. Znajduje się tu najlepiej zachowany w całej Puszczy Gorzowskiej grąd środkowoeuropejski z żywcem bulwkowatym i zdobną przylaszczką pospolitą.

Pomniki przyrody

Wśród pomników przyrody w gminie Kłodawa znajdują się 200 – 500 letnie 4 dęby, z których najstarszy o obwodzie 377 cm i wysokości 28 metrów znajduje się w osadzie Mszaniec. Rosną tam również 2 buki pomnikowe, których wiek oszacowano na 200 i 400 lat. W Santocku możemy podziwiać dwa 250-letnie buki, a w okolicach Mariańskiego Mostu (pomiędzy miejscowościami Lipy a Rybakowo) niezwykłą 300-letnią lipę o obwodzie 220 cm i wysokości 24 metrów. Oprócz pojedynczych drzew, wśród pomników przyrody znalazły się też ich skupiska np. grupa 3-ech buków w okolicy leśniczówki Dicz (o obwodzie

347, 382 i 415 cm) i Smolarki (wiek 300 lat; obwód 290, 310 i 320 cm) oraz 6 buków 250-cio letnich o obwodzie od 331 do 432 cm i wysokości 28 metrów w Santocku.

Pomniki przyrody to nie tylko twory przyrody ożywionej, również jej nieożywionej części. Niemymi świadkami epoki lodowcowej w gminie Kłodawa są między innymi trzy głązy narzutowe, dwa znajdujące się w okolicy leśniczówki Dzicz i jeden największy o obwodzie 250 cm i wysokości 135 centymetrów w Mironicach.

5.5.2.2. Walory turystyczne i przyrodnicze

Historię regionu ilustrują liczne obiekty związane z istnieniem na tym terenie średniowiecznego opactwa cysterskiego w Mironicach oraz XVIII wiecznego hutnictwa żelaza. Warto również zwrócić uwagę na architekturę wiejskich kościołów od romańskiej do neogotyckiej.

Kłodawa

Wieś gminna nad rzeką Kłodawką i jeziorem Kłodawskim (24,35 ha) z zagospodarowanym kąpieliskiem. Rodowód Kłodawy sięga czasów piastowskich, kiedy to wspomagała strategicznie pobliski Santok, jako umocniona kłodami osada (skąd jej nazwa). W średniowieczu (1337) istniał tu dwór, młyn i piarnia. Na terenie wsi o zachowanym kształcie owalnicy znajduje się neogotycki kościół z czerwonej cegły o sklepieniu kolebkowym drewnianym wybudowany w latach 1858-60, dworek o konstrukcji szachulcowej z około 1830 roku, obecnie siedziba nadleśnictwa. W czasie II Wojny Światowej znajdował się tu niewielki obóz dla około 40 francuskich jeńców wojennych. Wieś położona jest na skraju Puszczy Gorzowskiej, zaledwie 6 km na północ od Gorzowa Wlkp. co sprawia, że jest najbliższym miejscem wypoczynku dla gorzowian do którego dojechać można wygodną i bezpieczną ścieżką rowerową. Zagospodarowana plaża stanowi o walorach rekreacyjnych miejscowości

Mironice

We wczesnym średniowieczu (IX-XII wiek) istniał tu gród. Po zajęciu w XIII wieku tych ziem przez margrabiów brandenburskich Albrecht III funduje 22 maja 1300 roku opactwo cysterskie w istniejącym tu dworze „Creusdorf”. Pierwotna nazwa opactwa (Himmelstadt) oznaczała w płynnym tłumaczeniu (z Loco celi) „Niebiańskie miejsce”. W 1326 roku wieś spalona została przez wojska polsko-litewskie. Dwór cysterski odbudowano dopiero w 1368 roku. To prawdopodobnie wówczas wprowadzono gospodarkę rybną, spiętrzając wody na Kłodawce i tworząc hodowlane stawy rybne. Ponownie opactwo spaliły w 1470 roku wojska książąt pomorskich. W 1539 roku margrabia Jan Kostrzyński dokonuje kasacji klasztoru ze względu na upadek obyczajów w samym opactwie i ducha reformacji, jaki

zdominował życie ówczesnej Nowej Marchii. Kościół cysterski zaadaptowano na budynki gorzelni, a całość majątku stała się własnością państwa. Dwór z 1830 roku otoczony parkiem krajobrazowym i spichlerz z XIX wieku wybudowała rodzina von Bayer. Badania archeologiczne potwierdziły istnienie wybudowanego w XIV wieku kościoła cysterskiego, spalonego w 1872 roku, którego cegły wykorzystano powtórnie do budowy stodoły, dziś także już nieistniejącej i studni z 2. połowy XIX wieku. We wsi zachowała się chałupa szachulcowa z XVII wieku.

W lesie, w odległości ok 3km od Mironic, warto zobaczyć miejsce, gdzie dawniej istniała wieś Marzęcin – spalona przez Rosjan w 1945r.). Obecnie po tej wsi pozostało jedynie lapidarium – pomnik stojący w dawnym centrum wsi, ruiny młyna wodnego oraz bijące ciągle źródło „Marii” i tablica pamiątkowa przypominająca historię wsi.

Santocko

W tej miejscowości położonej nad rzeką Marwicą zobaczyć warto zobaczyć neogotycki kościół z początku XX wieku, z ciekawymi okrągłymi witrażami, pochodzącymi z poprzedniej świątyni. Kościół został wybudowany na sztucznie usypanym wzniesieniu.

Na terenie wsi odnaleziono kamienne motyki z około 4000-3500 roku p.n.e.

Chwałęcice

W miejscowości tej warto zobaczyć neogotycki kościół z 1860 roku, w którego wieży umieszczony jest dzwon z 1679 roku, pochodzący z innej świątyni.

Wojcieszycze

Odnaleźć możemy tu najstarszy na terenie gminy, późnoromański, jednonawowy kościół, zabudowany z granitowych ciosów na początku XIII wieku, z wieżą dobudowaną w 1705 roku.

Różanki

W miejscowości tej zlokalizowany jest kościół z początków XVIII wieku z barokowym ołtarzem, z drugiej połowy XVIII wieku i klasycystyczny zespół folwarczny z I połowy XIX wieku.

Zdroisko

Wieś letniskowa położona nad Santoczną wśród lasów Puszczy Gorzowskiej. Dawniej istniał tu młyn (pozostał staw młyński), potem huta żelaza powstała w 1770 roku i produkująca drut, gwoździe, igły, stal w sztabach i prętach, blachę. W 1783 roku rozpoczęto produkcję kartaczy. W 1856 roku kuźnicę przekształcono w fabrykę narzędzi, a w 1870 roku na zbożowy młyn wodny i tartak. We wsi prowadzono w okresie międzywojennym plantacje borówki amerykańskiej. Działa tu bardzo ciekawa izba historyczna, w której prezentowane są stare zdjęcia, monety, gazety, sprzęty domowe i rolnicze dawnego Zdroiska. W bezpośrednim sąsiedztwie wsi rezerwat przyrody „Zdroiskie Buki”.

Santoczno

Wieś położona nad rynną polodowcową jeziora Mrowinko (22,5 ha) i wypływającą z niego rzeką Santoczną. We wsi kościół szachulcowy, jednonawowy, wyposażony w emporę powstały z przebudowy dawnej huty w 1767 roku z dobudowaną w 1819 roku wieżą, w której znajdują się dwa dzwony z berlińskiej pracowni ludwisarskiej.

Opodal budynek klasycystyczny (dawny dom pastora) z XIX wieku rozbudowany o skrzydło w XX wieku nakryty dachem naczółkowym. W okresie II Wojny Światowej wieś była rejonem koncentracji II Armii Wojska Polskiego.

Odnaleźć tu można ruiny dawnego młyna wodnego i kuźnicy żelaza.

Łośno

Nieduża miejscowość, w której znajduje się kościół z 1913 roku, a w oddalonych ok 2 km Lipach, nad jeziorem Lubie odwiedzić można Leśną Stację Dydaktyczną.

5.5.2.3. Imprezy wpływające na rozwój turystyki oraz przyczyniające się do wydłużenia sezonu turystycznego. Kłodawska majówka.

Miejsce organizacji "I Kłodawskiej majówki", która odbyła się w dniach 17 i 18 maja 2008 r. na terenie ośrodka wypoczynkowego nad Jeziorem Lubie w Lipach było nieprzypadkowe. Ponad 70 procent powierzchni gminy to lasy i jeziora Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Ponad 20 jezior Polski Związek Wędkarski dopuścił do amatorskiego łowienia ryb. Walory te wyróżniają gminę Kłodawa. Festyn przyciągnął wielu zwolenników aktywnego wypoczynku a ciekawy program zachęcił do uczestnictwa.

“Kłodawska Majówka” w przyszłości ma być gminnym świętem i promować walory przyrodnicze terenów Gminy Kłodawa. Zachęcać ma do aktywnego spędzania wolnego czasu na terenie gminy Kłodawa dbając tym samym o zdrowie mieszkańców i turystów odwiedzających gminę.

5.5.2.4. Baza noclegowa i gastronomiczna

Liczba miejsc noclegowych na terenie Gminy Kłodawa wynosi: 203 miejsca.
Podstawową bazę noclegową i gastronomiczną stanowią:

L.P.	Nazwa	Ilość miejsc
1.	Ośrodek Sportu i Rekreacji "Nierzym"	21 miejsc noclegowych w domkach kempingowych,
2.	Ośrodek Wypoczynkowy "Lipy" w Lipach	72 miejsca w domkach kempingowych
3.	Ośrodek Szkoleniowo - Rekreacyjny w Zdroisku - Zakładu Energetycznego	z bazą noclegową i gastronomiczną 46 miejsc,
4.	Ośrodek Wczasowy "Zdroisko" KW w Gorzowie Wlkp.	64 miejsca noclegowe, w domkach kempingowych nad j. Duże Wełmino w Zdroisku.
5.	kwatery agroturystyczne - min "Chata za wsią" - Urszula Łaputa w Santocku, oraz inne w miejscowościach: Santoczno, Rybakowo i Wojcieszycy.	

Tabela 16 Baza noclegowa i gastronomiczna w Gminie Kłodawa

5.6. Gospodarka, rynek pracy i bezrobocie

Jak dotąd Urząd Gminy Kłodawa nie prowadzi elektronicznego systemu ewidencji podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Jedynym źródłem informacji na ten temat są roczniki statystyczne opracowywane przez Urzędy Statystyczne. Z uwagi na fakt, iż Plan Rozwoju Lokalnego sporządzony został w maju 2008 r. dane zawarte w rocznikach dotyczą roku 2006.

Poniższa tabela przedstawia ilość podmiotów gospodarczych w Gminie Kłodawa zarejestrowanych w rejestrze REGON w roku 2006.

OGÓLEM	jed.gosp. w roku 2006	619
sektor publiczny	jed.gosp.	13
sektor prywatny	jed.gosp.	606

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

w sekcji A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		
ogółem	jed.gosp.	47
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	46
w sekcji C – Górnictwo		
ogółem	jed.gosp.	1
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	1
w sekcji D - Przetwórstwo przemysłowe		
ogółem	jed.gosp.	64
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	64
w sekcji E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		
ogółem	jed.gosp.	2
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	1
w sekcji F – Budownictwo		
ogółem	jed.gosp.	58
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	58
w sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego		
ogółem	jed.gosp.	171
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	171
w sekcji H - Hotele i restauracje		
ogółem	jed.gosp.	17
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	17
w sekcji I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność		
ogółem	jed.gosp.	53
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	53
w sekcji J - Pośrednictwo finansowe		
ogółem	jed.gosp.	27
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	27

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

w sekcji K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej		
ogółem	jed.gosp.	98
sektor publiczny	jed.gosp.	0
sektor prywatny	jed.gosp.	98
w sekcji L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne		
ogółem	jed.gosp.	3
sektor publiczny	jed.gosp.	2
sektor prywatny	jed.gosp.	1
w sekcji M – Edukacja		
ogółem	jed.gosp.	13
sektor publiczny	jed.gosp.	7
sektor prywatny	jed.gosp.	6
w sekcji N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		
ogółem	jed.gosp.	25
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	24
w sekcji O - Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		
ogółem	jed.gosp.	40
sektor publiczny	jed.gosp.	1
sektor prywatny	jed.gosp.	39

Tabela 17 Podmioty gospodarcze w Gminie Kłodawa zarejestrowane w rejestrze REGON, wg sektorów własnościowych w roku 2006

Źródło: GUS, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Przedsiębiorstwa zatrudniające największą liczbę osób:

L.P.	NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	ZATRUDNIENIE
1.	Constans Sp. z o.o.	51 osób
2.	B&B Bilusa Sp. z o.o	19 osób
3.	Gospodarstwo Ogrodnicze Maciej Mularski	130 osób
4.	Lemar S.C.	20 osób
5.	Stężycza Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o.	14 osób
6.	Zakład Budowlany Olejnik	21 osób
7.	Vetoquinol Biowet	14 osób

Tabela 18 Największe przedsiębiorstwa w Gminie Kłodawa

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

W roku 2006 zarejestrowano 118 nowych podmiotów gospodarczych, w roku 2007 – 144. Od 1 stycznia 2008 do 1 czerwca 2008 zarejestrowano 85 podmiotów gospodarczych.

Na koniec kwietnia 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorzowie Wielkopolskim wynosiła:

185 osób, w tym 110 kobiet.

W roku 2007: 229 osób, w tym 139 kobiet

W roku 2006: 326 osób, w tym: 193 kobiety

Tym samym wskaźnik bezrobocia w przedziale ostatnich 2 lat nie uległ zmianie.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- SŁABA AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW GMINY
- NIECHĘĆ DO SAMOKSZTAŁCENIA LUB ROZWIANIA DOTYCHCZASOWYCH UMIEJĘTNOŚĆ
- BIERNOŚĆ ZAWODOWA
- BRAK STREFY PRZEMYSŁOWEJ SŁUŻĄCEJ ROZWOJOWI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

5.7. Sfera społeczna

5.7.1. Warunki i jakość życia mieszkańców

5.7.1.1. Edukacja

Na terenie Gminy Kłodawa znajdują się następujące szkoły i przedszkola:

- Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Nr 1,
ul. Szkolna 1 66-415 Kłodawa
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II Różanki,
ul. Dębowa 3 66-415 Kłodawa
- Przedszkole Publiczne w Kłodawie Bajkolandia,
u. Kościelna 15 66-415 Kłodawa
- Oddziały Przedszkolne przy ZS Różanki w Wojcieszycach i Różankach.

Stan obiektów infrastruktury oświaty oraz jej liczba nie odbiega od sytuacji panującej w regionie oraz w kraju. Placówki szkolne i wychowawcze zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców Gminy Kłodawa.

Liczba uczniów w szkołach w roku szkolny 2007/2008 wyniosła:

- Szkoła podstawowa – 342 uczniów,
- Gimnazjum – 191 uczniów, w tym:

- Szkoła Kłodawa:

SP – 186 uczniów

Gimnazjum – 107 uczniów

- Szkoła Różanki:

SP – 156 uczniów

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Gimnazjum – 84 uczniów

Przedszkola sprawują opiekę nad 142 wychowankami, w tym:

- Przedszkole Kłodawa – 75
- Przedszkole Różanki – 42
- Przedszkole Wojcieszycy – 25

W roku szkolny 2006/2007 w placówkach oświatowych uczyło się odpowiednio:

- Szkoła Kłodawa
 - SP – 190 uczniów
 - Gimnazjum – 106 uczniów
- Szkoła Różanki
 - SP – 157 uczniów
 - Gimnazjum – 84 uczniów

W roku szkolnym 2005/2007 odpowiednio:

- Szkoła Kłodawa
 - SP – 191 uczniów
 - Gimnazjum – 95 uczniów
- Szkoła Różanki
 - SP – 168 uczniów
 - Gimnazjum – 88 uczniów

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- STAN INFRASTRUKTURY EDUKACJI NISPEŁNIAJĄCY NOWOCZESNYCH WYMOGÓW
- KONIECZNOŚĆ ROZBUDOWY INFRASTRUKTURY OŚWIATY WOBEC ZWIĘKSZAJĄCEJ SIĘ LICZBY UCZNIÓW

5.7.1.2. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną w Gminie Kłodawa zapewnia praktyka lekarza rodzinnego w miejscowościach: Kłodawa, Wojcieszycy i Różanki. Lekarz rodzinny zapewnia opiekę profilaktyczną dla pracujących i dla uczniów. Ponadto w ośrodkach zdrowia prowadzone jest leczenie w zakresie pediatrii. Opiekę w placówkach zamkniętych zapewnia miasto Gorzów Wlkp.

W 2003 roku powstały dwa punkty apteczne, z których siedziba jednego znajduje się w Kłodawie, a drugiego w Wojcieszycach. Punkty dają zaopatrzenie mieszkańcom gminy w leki gotowe.

W najbliższym czasie gmina będzie modernizować i dostosowywać do obowiązujących standardów ośrodki zdrowia w Różankach (177 m² powierzchni użytkowej) i Kłodawie (89 m² powierzchni użytkowej). Będą one dostosowane do potrzeb pacjentów niepełnosprawnych. Modernizacja ma również na celu pozyskanie lekarzy innych specjalności.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- OPIEKA MEDYCZNA SPRAWOWANA JEDYNIĘ PRZEZ DWÓCH LEKARZY RODZINNYCH
- NIEDOSTATECZNA ILOŚĆ LEKARZY SPECJALISTÓW NA MIEJSCU
- ZŁY STANDARD INFRASTRUKTURY OCHRONY ZDROWIA, UTRUDNIAJĄCY KORZYSTANIE PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE
- POTRZEBA BUDOWY NOWYCH „OŚRODKÓW ZDROWIA”

5.7.1.3. Kultura

Podstawą rozwoju kultury w Gminie Kłodawa są:

1. Gminna Biblioteka Publiczna w Kłodawie

Biblioteka w Kłodawie ma filię w Różankach oraz punkt biblioteczny w Wojcieszycach. Ogólny stan księgozbioru to ponad 24 tys. woluminów. Latem 2007 Gminna Biblioteka Publiczna w Kłodawie przeszła gruntowny remont oraz została przystosowana do obsługi osób niepełnosprawnych – poruszających się na wózkach inwalidzkich. W 2008 r. rozszerzona została działalność kulturalna placówki. Po nadaniu nowego statutu GBP uzyskała status samorządowej instytucji kultury, co wiąże się z możliwością pozyskiwania dotacji celowej z MKiDN. Wprowadzono kilka działań, mających na celu promocję czytelnictwa w gminie Kłodawa. Po rozpoznaniu oczekiwań użytkowników utworzono Dyskusyjny Klub Książki, dzięki czemu zainteresowani literaturą mieszkańcy gminy mogą spotykać się, by wymieniać opinie po przeczytaniu danej lektury. Ideą programu Instytutu Książki (patronat sieci DKK w Polsce), obok organizacji klubów, są również spotkania autorskie ze znanymi współczesnymi pisarzami polskimi. Podejmowane inicjatywy promocji literatów umożliwiają mieszkańcom spotkania z regionalnymi twórcami kultury.

Duży nacisk placówka kładzie na promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Zacieśniono współpracę z ZS w Kłodawie (regularne lekcje biblioteczne, przybliżające dzieciom literaturę poprzez zabawę) oraz "Bajkolandia" (czytanie wybranych bajek i baśni, wspólne rysowanie). Zorganizowano warsztaty plastyczne (malowanie na szkle, decoupage, witrażówki, plastelina). Udało się wprowadzić zajęcia biblioterapeutyczne dla uczestników WTZ w Chwałęcicach, którzy przyjeżdżają do biblioteki, by wysłuchać krótkich fragmentów literackich, poddanych następnie wspólnej interpretacji. Latem 2008 roku przewidziane jest przygotowanie izby pamięci. Kolejnymi zamierzeniami są: komputeryzacja katalogu bibliotek w Kłodawie i Różankach, nawiązanie współpracy ze świetlicami wiejskimi (możliwość utworzenia nowych punktów bibliotecznych).

2. Gminny Ośrodek Kultury w Wojcieszycach

GOK w Wojcieszycach funkcjonuje od 1985 r. Siedziba GOK znajduje się w Wojcieszycach, jednak terenem działania jednostki są wszystkie sołectwa Gminy Kłodawa. GOK jest samorządową instytucją kultury. Jego celem statutowym jest prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury na terenie gminy, w szczególności poprzez:

- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochronę i udostępnianie dóbr kultury,

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru,
- rozpoznanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- współdziałanie z organizacjami prowadzącymi działalność kulturalną,
- organizowanie i prowadzenie działalności świetlic wiejskich (na terenie gminy funkcjonuje 10 świetlic wiejskich, z czego 8 znajduje się w lokalach będących własnością gminy i 2 w lokalach prywatnych),
- współpracę z komisją ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie funkcjonowania świetlic środowiskowych,
- współpracę z Radami Sołeckimi z poszczególnych sołectw w zakresie prowadzenia i funkcjonowania świetlic wiejskich z uwzględnieniem miejscowych potrzeb danego sołectwa.

Cele i zadania GOK realizuje poprzez organizowanie, współorganizowanie i prowadzenie spektakli, koncertów, wystaw, odczytów, pokazów, prelekcji, szkoleń, zebrań, spotkań dyskusyjnych, konferencji, dyskotek, zabaw, festynów, imprez artystycznych, przeglądów, konkursów. Przy GOK działa punkt konsultacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie w ramach, którego raz w tygodniu pracownik GOPS udziela porad mieszkańcom Wojcieszyc.

Zespoły amatorskiego ruchu artystycznego działające na terenie gminy:

- zespoły ludowe:
 - „Kłodawianki” z Kłodawy - 20os.,
 - „Różyczki” z Różanek - 6 os.,
 - „Jarzębinki” z Łośna - 10os.,
 - „Brzezinki” z Santocka - 15 os.,
- zespoły wokalnno-muzyczne:
 - „Bukowina” ze Zdroiska -17 os.,
 - „Kaskada” z Santoczna - 17 os.,
- zespoły wokalne:
 - „LIBRA” z Santocka - 4 os.,
 - chór kościelny „Laudamus T” z Różanek -17 os.,
- zespoły taneczne:
 - „J&J” z Santocka – zespół młodzieżowy - 6 os.,
 - „PATI” z Santoczna – zespół dziecięcy - 6 os.,
 - „Take up dance” z Santocka – zespół dziecięco-młodzieżowy - 13 os.,
- zespoły wokalnno-taneczne:
 - „RYTM” z Wojcieszyc – zespół dziecięco-młodzieżowy - 15 os.

Zespoły amatorskiego ruchu artystycznego reprezentują Gminę Kłodawa podczas wydarzeń kulturalnych o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i ponadregionalnym, a także międzynarodowym – Niemcy.

Imprezy cykliczne:

- 1) Gminny Przegląd Grup Kolędniczych i Zapustnych – organizator GOK – ok. 150 uczestników,
- 2) Wieczór Bajek – organizator świetlica wiejska Chwałęcice – ok. 80-90 uczestników,
- 3) „Mini Play Back Show” – przegląd grup muzycznych – organizator GOK – ok. 100 uczestników,
- 4) Rajd rowerowy po Ziemi Kłodawskiej – organizator GOK i świetlice wiejskie działające na terenie gminy – ok. 120 uczestników,
- 5) Powiatowy Konkurs Wokalno-Muzyczny „O Kłodawskiego Słowika” – organizator GOK – ok. 80-90 uczestników,
- 6) Gminne Święto Plonów – organizator Urząd Gminy – ok. 1000 uczestników,
- 7) Kłodawska Majówka – organizator UG – po raz pierwszy w 2008 roku – ok. 1000 uczestników,
- 8) Gminny Przegląd Zespołów Ludowych – organizator GOK i zespół „Brzezinki” – ok. 100 uczestników,
- 9) Wieczór Pieśni Patriotycznej – organizator Rada Sołecka Kłodawy – ok. 100 uczestników,
- 10) „Nałogom Mówimy NIE” – Przegląd Gminny – organizator GOK, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz świetlice wiejskie działające na terenie gminy – konkurs wiedzy o szkodliwości nałogów, prezentacje itp. – ok. 110 uczestników,
- 11) Wakacyjny Festiwal Kulturalny – organizator GOK i Rada Sołecka Zdroiska - po raz pierwszy w czerwcu 2008, co roku będzie prezentowana inna kultura, w 2008r. Romowie,
- 12) spotkania opłatkowe z okazji Bożego Narodzenia,
- 13) spotkania klubów seniora,
- 14) cykliczne imprezy okolicznościowe – z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka itp.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Liczbę zorganizowanych imprez oraz uczestników w roku 2007 przedstawia następująca tabela.

IMPREZY ORGANIZOWANE W ROKU 2007		
WYSZCZEGÓLNIENIE	IMPREZY	UCZESTNICY
seanse filmowe	2	50
wystawy	1	800
występ zespołów amatorskich	18	4.500
występy artystów i zespołów zawodowych	4	1.400
dyskoteki	50	3.300
prelekcje, spotkania, wykłady	6	480
imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	4	170
razem	135	10.700

Tabela 19 Imprezy organizowane w roku 2007

Źródło: Urząd Gminy w Kłodawie

Wśród zespołów artystycznych w roku 2007 należy wyszczególnić:

ZESPOŁY ARTYSTYCZNE W ROKU 2007			
WYSZCZEGÓLNIENIE	ZESPOŁY	CZŁONKOWIE	
		OGÓŁEM	PONIŻEJ 15 LAT
teatralne	-	-	32
muzyczne – instrumentalne	-	-	-
wokalne i chór	2	20	-
folklorystyczne	4	58	8
taneczne	3	24	24
razem	9	102	32

Tabela 20 Zespoły artystyczne w roku 2007

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

3. Stowarzyszenia na terenie gminy

1. Gminny Klub Sportowy „SHR-Róża” w Wojcieszycach
2. Wielosekcyjny Klub Sportowy „Róża” Różanki
3. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ Junior” Różanki
4. Gminny Klub Sportowy „F.C. Kłodawa 13”
5. „Pro Nature” Zdroisko

4. Gminny Klub Seniora,

W ramach klubu odbywają się cykliczne spotkania sołeckich klubów seniora. Gminny Klub Seniora organizuje dla swoich członków wycieczki turystyczne. Ponadto Klub aktywnie uczestniczy w imprezach kulturalno-rekreacyjnych.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- MAŁA ILOŚĆ PUNKTÓW BIBLIOTECZNYCH
- MAŁA ILOŚĆ IMPREZ KULTURALNYCH W CIĄGU ROKU
- OGRANICZONE ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA ROZWÓJ KULTURY
- OGRANICZONE MOŻLIWOŚCI WSPARCIA FINANSOWEGO LOKALNYCH STOWARZYSZEŃ

5.7.1.4. Sport i rekreacja

Na terenie gminy znajdują się 4 trawiaste boiska wiejskie i 4 boiska szkolne. Wielofunkcyjne hale sportowe znajdują się przy Zespołach Szkół w Różankach i Kłodawie.

Kluby sportowe:

Gminny Klub Sportowy „SHR-Róża” w Wojcieszycach składa się z czterech sekcji sportowych:

- brydża sportowego,
- kulturystyki,
- siatkówki plażowej,
- piłki nożnej.

Wielosekcyjny Klub Sportowy „Róża” Różanki – 2 sekcje:

- brydża sportowego,
- piłki nożnej.

Kluby piłkarskie:

Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ Junior” Różanki

Gminny Klub Sportowy „F.C. Kłodawa 13”

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- SŁABY STAN TECHNICZNY ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ
- OGRANICZONE ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA ROZWÓJ SPORTU
- OGRANICZONE MOŻLIWOŚCI WSPARCIA FINANSOWEGO LOKALNYCH KLUBÓW SPORTOWYCH

5.7.1.5. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna na terenie Gminy Kłodawa prowadzi jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie.

Najczęstszym powodem trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Kłodawa są⁴:

1. Ubóstwo
2. Bezrobocie
3. Niepełnosprawność
4. Długotrwała lub ciężka choroba
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
6. Potrzeba ochrony macierzyństwa
7. Alkoholizm

Najczęściej pomoc kierowana jest do rodzin wielodzietnych, a także z jednym lub dwojgiem dzieci. Z pomocy korzystają również osoby samotnie gospodarujące. Pomoc przyznawana jest indywidualnie, zależnie od sytuacji materialnej.

W roku 2007 z programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” korzystało 1020 osób, w roku 2006 – 1045 osób.

Formy oraz wielkość udzielonej pomocy w latach 2006 – 2007 pokazane zostały w tabelach.

⁴ Na podstawie informacji z roku 2006 r. Dane: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RAZEM	60	-	193 053	60	110
ZASIŁKI STAŁE	59	612	192 053	59	108
W TYM PRYZNANE DLA OSOBY: SAMOTNIE GOSPODARUJĄCEJ	37	376	153 564	37	37
POZOSTAJĄCEJ W RODZINIE	22	236	38 489	22	71
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	1	1	1000	1	2

Tabela 21 Zasiłki stałe przyznane w roku 2007
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RAZEM	784	-	530 088	317	928
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	194	1 225	137 421	194	570
W TYM: ŚRODKI WŁASNE	-	-	819	-	-
DOTACJA	-	-	136 602	-	-
W TYM PRYZNANE Z POWODU BEZROBOCIA	118	648	88 494	118	352
DŁUGOTRWAŁEJ CHOROBY	26	86	6 858	26	68
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	49	319	19 330	49	129

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

MOŻLIWOŚCI UTRZYMANIA LUB NABYCIA UPRAWNIENI DO ŚWIADCZEŃ Z INNYCH SYSTÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	1	1	167	1	1
POSIŁEK	232	28 391	87 480	126	539
W TYM DLA DZIECI	186	22 055	66 663	111	489
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓŁEM	13	6 759	27 037	13	18
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	5	5	1500	5	10
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE	663	-	276 650	291	822
W TYM ZASIŁKI SPECJALNE CELOWE	22	25	6 150	22	45
PRACA SOCJALNA	-	-	-	332	951

Tabela 22 Zasiłki okresowe przyznane w 2007
Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RAZEM	556	-	581 584	343	998
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	248	1 748	214 201	248	782
W TYM: ŚRODKI WŁASNE	-	-	58	-	-
DOTACJA	-	-	214 143	-	-
W TYM PRYZNANE Z POWODU BEZROBOCIA	187	1 369	188 517	187	594
DŁUGOTRWALEJ CHOROBY	15	54	4 753	15	39

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	50	325	20 931	49	149
POSILEK	202	33 375	89 926	109	506
W TYM DLA DZIECI	202	33 375	89 926	109	506
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓŁEM	11	5 539	22 154	11	13
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	1	1	500	1	3
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE	299	-	254 803	299	803
PRACA SOCJALNA	-	-	-	353	1045

Tabela 23 Zasiłki okresowe przyznane w roku 2006
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- Trudna sytuacja życiowa mieszkańców Gminy Kłodawa spowodowana głównie: ubóstwem i bezrobociem
- Brak Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

5.7.1.6. Poziom bezpieczeństwa

Z dniem 1 stycznia 1999 roku zlikwidowany został Komisariat Policji w Kłodawie. Podległy teren Komisariatu Policji w Kłodawie przydzielony został w całości do I Komisariatu Policji w Gorzowie Wielkopolskim.

W siedzibie byłego komisariatu powstał punkt konsultacyjny Rewiru Dzielnicowych z siedzibą w Kłodawie. Obecnie pracuje tam dwóch dzielnicowych.

Zaistniała sytuacja nie wpływa na zwiększenie świadomości poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy Kłodawa.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

- Brak Komisariatu Policji
- Brak działań prewencyjnych zmierzających do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy Kłodawa.

6. Katalog inwestycji przewidzianych do realizacji w latach 2008 - 2015, służący poprawie sytuacji na terenie objętym Planem Rozwoju Lokalnego.

Poniższy katalog inwestycji zawiera przewidziane do realizacji projekty Gminy Kłodawa w latach 2008 - 2015.

W celu scharakteryzowania poszczególnych projektów użyto następujących skrótów:

TYPY PROJEKTÓW:

ID – infrastruktura drogowa

IK – infrastruktura wod-kan

IS – infrastruktura sportowa

T – turystyka

K – kubatura

SW – sale wiejskie

STAN PRZYGOTOWANIA INWESTYCJI DO REALIZACJI:

PD – przetarg na dokumentację

KP – koncepcja projektu

SW – studium wykonalności

DT – dokumentacja techniczna

PB – pozwolenie na budowę

7. Projekty inwestycji przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2015.

Numer projektu	Nazwa projektu	Przewidywany okres realizacji	Nakłady na realizację	Stan przygotowania projektu inwestycji do realizacji				
				PD	KP	SW	DT	PB
IK								
1	Budowa kolektora tłoczego na trasie Różanki – Gorzów (tranzyt – kanalizacja sanitarna)	2008-2009	1 000 000,00				w trakcie opracowania	
2	Łośno – budowa sieci kanalizacji sanitarnej.	2010-2015	500 000,00					
3	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Santocko	2009-2015	500 000,00					
4	Budowa kolektora tłoczego Różanki – Zdroisko z przepompownią (kanalizacja sanitarna).	2012-2015	1 500 000,00					

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

5	Rozbudowa sieci wodociągowej na odcinku Chwałęcice – Santocko, Kłodawa – Mironice. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Wojcieszycy, Różanki Chwałęcice i Kłodawa.	2008-2012	30 000 000,00				w trakcie opracowania	
6	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Santoczno, Rybakowo i Zdroisko	2014-.....	9 000 000,00					
K								
1	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Kłodawie	2008-2010	800 000,00				w trakcie opracowania	
2	Budowa gimnazjum wraz z halą sportową przy Zespole Szkół w Kłodawie	2009-2011	14 000 000,00					
3	Zdroisko – przebudowa budynku na Izbę Tradycji Kulturowych i budowa pomostu na rzece Santoczna	2009-2011	600 000,00					
4	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Różankach etap II	2011-2012	100 000,00					
5	Budowa mieszkań socjalnych w Wojcieszycach	2008-2009	700 000,00					

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

6	Budowa mieszkań socjalnych na terenie gminy	2009-2014	500 000,00					
7	Santoczno – zagospodarowanie centrum	2009-2011	100 000,00					
8	Odnowa wsi Wojcieszycy	2012-2014	300 000,00					
SW								
1	Remont świetlic wiejskich w miejscowościach : Różanki, Kłodawa, Rybakowo, Łośno, Chwałęcice	2009-2012	800 000,00					
ID								
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 1410F Kłodawa - Witnica	2008-2010	900 000,00					

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

2	Remont ul. Wiśniowej i Sportowej w m. Różanki wraz z przebudową nawierzchni jezdni i chodników	2009-2011	500 000,00				
3	Remont dróg w m. Łośno	2010-2013	400 000,00				
4	Przebudowa nawierzchni dróg w Kłodawie	2008-2015	4 000 000,00				
5	Remont dróg rolniczych na terenie gminy	2008-2015	3 500 000,00				
6	Budowa ciągu pieszo-rowerowego w m. Rybakowo, Santocko, Kłodawa, Wojcieszycy	2009-2015	6 500 000,00				
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 1409F na odcinku Chwałęcice – Kłodawa	2008-2015	2 500 000,00				
8	Remont drogi Santoczno - Rybakowo	2009-2013	400 000,00				
9	Remont dróg w Chwałęcicach	2008-2014	1 500 000,00				
10	Remont dróg w Zdroisku	2009-2011	400 000,00				

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

11	Remont dróg w Różankach	2011-2015	1 500 000,00					
IS								
1	Budowa boisk wraz z infrastrukturą na terenie gminy	2008-2015	600 000,00					
2	Place zabaw w sołectwach	2009-2013	350 000,00					
3	Zagospodarowanie centrów miejscowości	2011-2015	800 000,00					

Tabela 24 Szczegółowy wykaz projektów

8. Źródła finansowania projektów inwestycji

Głównym źródłem finansowania projektów inwestycji Gminy Kłodawa będą fundusze pomocowe Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dostępne w okresie lat 2007-2013 finansujące programy pomocowe.

Najczęściej wykorzystywanym źródłem ma być Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego.

Głównym celem Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego jest stworzenie warunków wzrostu konkurencyjności województwa poprzez wykorzystanie regionalnego potencjału endogenicznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji zagrożonych obszarów, w tym obszarów wiejskich, przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami i dążeniu do zapewnienia większej spójności województwa⁵.

Celami szczegółowymi LRPO 2007-2013 są:

- rozwój cywilizacyjny i wzrost konkurencyjności regionu przede wszystkim poprzez inwestycje w projekty infrastrukturalne o dużej wartości dodanej,
- rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym, prowadzących do wzrostu zatrudnienia,
- utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego,
- stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim poprzez poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych oraz znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi, w tym rozwój obszarów wiejskich,
- wzrost znaczenia turystyki i kultury, jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa przez rozwój regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury.

Założenia realizacji tak określonego celu głównego, celów szczegółowych oraz założenia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego pozwalają wyznaczyć priorytetowe obszary realizacji LRPO.

Priorytety Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego:

- I. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu.
- II. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego.

⁵ Uszczegółowienie Regionalnego Programu Województwa Lubuskiego, s. 5-9.

- III. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego.
- IV. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej.
- V. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej.
- VI. Pomoc techniczna.

Realizacja Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013 jest jednym z elementów realizacji wielu strategicznych dokumentów na poziomie regionu, kraju oraz Unii Europejskiej: Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do 2020 roku, Narodowych Strategicznych ram Odniesienia, Krajowego Programu Reform, Strategii Rozwoju Kraju, Strategicznych Wytycznych Wspólnoty

Zapisy LRPO w pełni wpisują się w kierunki rozwoju regionalnego uwzględniając dotychczasową linię strategicznych działań i politykę władz krajowych oraz samorządowych, **także władz Gminy Kłodawa.**

Ogółem na realizację LRPO zaangażowanych zostanie 589 140 620 euro. Na kwotę tę składa się 439 173 096 euro z EFRR, 77 501 138 euro krajowego wkładu publicznego, który został oszacowany na poziomie minimalnym - 15% oraz 72 466 386 euro wkładu prywatnego⁶.

UWAGA!

Oprócz finansowania projektów inwestycji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego dla województwa lubuskiego Gmina Kłodawa podejmować będzie szereg działań zmierzających do realizacji projektów z innych źródeł (środków zewnętrznych).

Funduszem unijnym wspierającym rozwój gminy będzie wspomniany wcześniej Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

8.1. Wpływ projektów Gminy Kłodawa na realizację wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego dla województwa lubuskiego.

W dniu 6 maja 2008 roku Zarząd Województwa Lubuskiego przyjął uchwałą nr 107/654/2008 Listę wskaźników dla projektów realizowanych w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

⁶ Tamże, s. 8.

Dokument ten zawiera wskaźniki produktu i rezultatu, spośród których, na etapie przygotowania projektów, Wnioskodawcy są zobowiązani wybrać te, które najlepiej opisują projekt. Wyżej wymieniona Lista zawiera również opis zasad wyboru wskaźników oraz procedurę postępowania, w przypadku gdyby żaden ze wskazanych wskaźników nie opisywał projektu.

Wskaźniki produktu i rezultatu związane z projektami inwestycji wpisanymi w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015 są zgodne i realizują wskaźnik obligatoryjne i fakultatywne Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego dla województwa lubuskiego.

9. Plan finansowy na lata 2008 - 2015

9.1. Plan finansowy na lata 2008 - 2015

Typ projektu	Planowane wydatki brutto w PLN			
	RPO woj. lub.	Wkład własny Beneficjenta	Inne środki (jakie)	Razem
IK	TAK	TAK	TAK (Fundusz Spójności)	42 500 000, 00
K	TAK	TAK		17 300 000, 00
SW	TAK	TAK		800 000, 00
ID	TAK	TAK		22 100 000,00
IS	TAK	TAK		1 750 000,00
Ogółem				84 450 000,00

Tabela 25 Plan finansowy na lata 2008 -2015

10. Analiza budżetu/ów Gminy Kłodawa

10.1. Ocena możliwość zaciągania kredytów lub prefinansowania na realizację projektów inwestycji zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego wraz z prognozą długu i jego spłaty na rok 2008 i lata następne

Ocena możliwości zadłużenia Gminy Kłodawa oparta została na przepisach ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, natomiast w trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 60% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki. Ograniczeń tych nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotami dysponującymi środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Analiza prognozy długu i jego spłaty pozwala na swobodną realizację zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa projektów inwestycji.

W roku 2008 wskaźnik zadłużenia kształtuje się na poziomie 46,13% i związany jest ze spłatą rat pożyczek i kredytów (712 510 zł) oraz zaciągnięciem kredytu (2 164 114 zł). Dość wysoki wskaźnik nie zagraża natomiast możliwości realizacji projektów inwestycji, ponieważ faktyczna ich realizacja (większość projektów) odbywać się będzie w latach 2009 – 2015. W roku 2009 wskaźnik spada do wysokości 33,14.

W okresie lat 2010 – 2015, wskaźnik zadłużenia Gminy Kłodawa spada poniżej 30% pozostawiając tym samym możliwość zaciągania kredytów lub prefinansowania na realizację projektów zawartych w Planie. W roku 2012 wskaźnik zadłużenia spada do 15,64 % , w roku 2015 wynosić będzie 5,58%. Tak sytuacja pozwala stwierdzić, iż **w okresie wykorzystywania największej ilości funduszy pomocowych Unii Europejskiej Gmina Kłodawa znajdować się będzie w dobrej kondycji finansowej a realizacja projektów nie zagrazi przekroczeniem ustawowych wskaźników.**

Wskaźnik obciążeń obrazuje poziom obsługi zadłużenia czyli udział wydatków na obsługę zadłużenia i spłat rat kapitałowych (w tym również wykup obligacji i innych papierów wartościowych) w dochodach ogółem. Im większa jest wartość tej relacji tym większe jest ryzyko wystąpienia niewypłacalności jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot

wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń i gwarancji wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego.

Ograniczenia nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz do poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego z wykorzystaniem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W roku 2008 wskaźnik obciążeń budżetu Gminy Kłodawa wynosi 6,09%. W okresie lat 2009 – 2014 nie przekroczy 10%. W roku 2014 spada do 2,51%.

Tak sytuacja pozwala stwierdzić, iż **w okresie wykorzystywania największej ilości funduszy pomocowych Unii Europejskiej Gmina Kłodawa znajdować się będzie w dobrej kondycji finansowej, a realizacja projektów nie zagrozi przekroczeniem ustawowych wskaźników.**

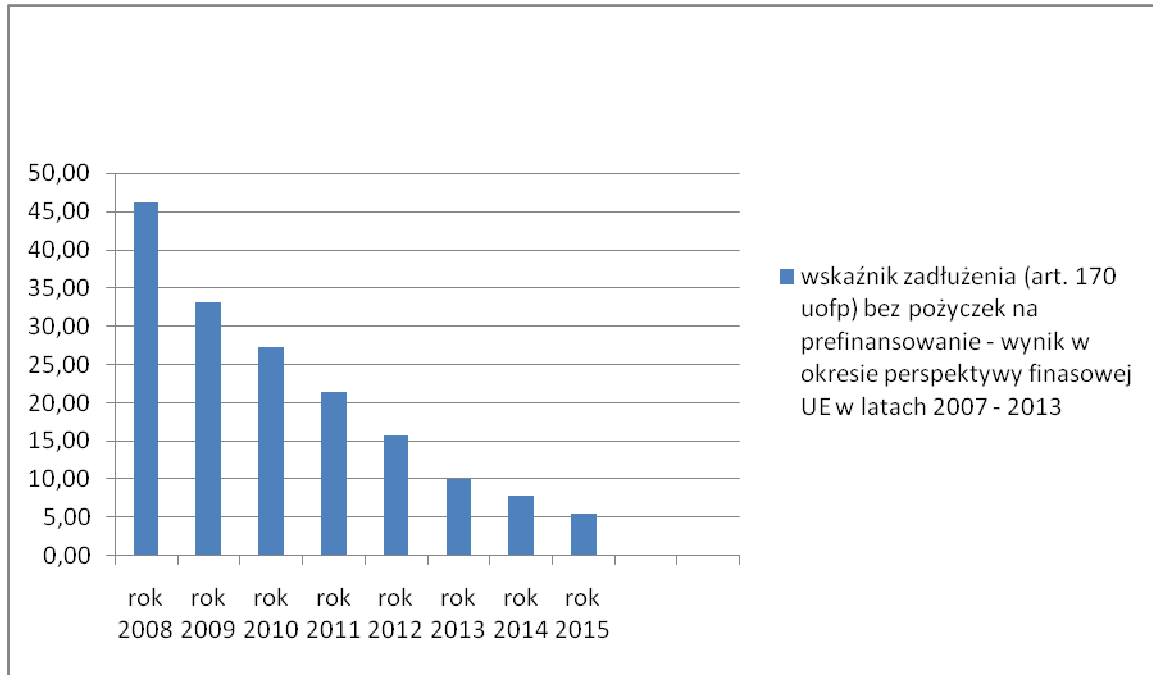
Poniższa tabela prezentuje prognozę długu i jego spłaty na rok 2008 i lata następne.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

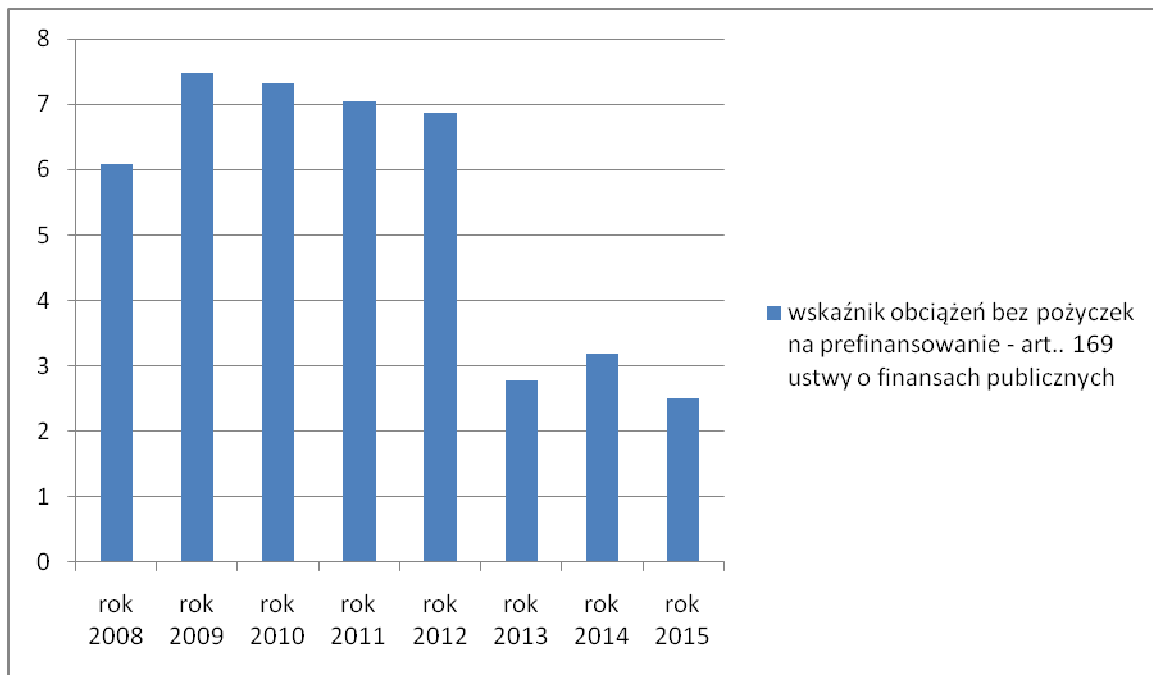
L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK										
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I	PROGNOZA ZADŁUŻENIA											
1.	Stan zadłużenia na 01.01	6 295 714	7 747 318	6 614 540	5 481 726	4 348 912	3 216 068	2 083 284	1 633 296	1 183 308	733 320	283 332
2.	Splata rat pożyczek i kredytów	712 510	1 132 778	1 132 814	1 132 814	1 132 814	449 988	449 988	449 988	449 988	449 988	283 332
3.	Wykup obligacji		0	0	0							
4.	Planowane zaciągnięcie kredytu lub pożyczki w ciągu <i>w tym pożyczki na prefinansowanie</i>	2 164 114			0	0		0				
5.	Planowana emisja obligacji	0	0									
	Stan zadłużenia na koniec roku /1-2-3+4+5/	7 747 318	6 614 540	5 481 726	4 348 912	3 216 098	2 083 284	1 633 296	1 183 308	733 320	283 332	
II	PROGNOZA SPŁATY DŁUGU I JEGO											
1.	Splata rat pożyczek i kredytów <i>w tym pożyczki na pre finansowanie</i>	712 510	1 132 778	1 132 814	1 132 814	1 132 814	449 988	449 988	449 988	449 988	449 988	283 332
2.	Wykup obligacji przyp. w danym roku	0	0	0	0	0		0				
3.	Potencjalne spłaty kwot wynikających z poręczeń		0	0								
4.	Obsługa długu odsetki	310 000	360 000	340 000	300 000	280 000	250 000	220 000	190 000	170 000	150 000	60 000
	od pożyczek i kredytów	310 000	360 000	340 000	300 000	280 000	250 000	220 000	190 000	170 000	150 000	60 000
	od obligacji	0	0	0	0							
	Razem /1+2+3+4/	1 022 510	1 492 778	1 472 814	1 432 814	1 412 814	577 268	669 988	532 268	509 778	486 558	297 492
III	PROGNOZA DOCHODÓW	16 795 514	19 960 477	20 160 000	20 361 680	20 565 290	20 770 950	61 680 20	21 188 430	21 400 300	21 400 300	21 830 400
IV	WSKAŹNIKI											
1.	a) zadłużenia (art. 170 uofp) <i>bez pożyczek na prefinansowanie</i>	46,13%	33,14%	27,19%	21,36%	15,64%	10,03%	7,78%	5,58%	3,43%	1,31%	0,00
		46,13%	33,14%	27,19%	21,36%	15,64%	10,03%	7,78%	5,58%	3,42%	1,31%	%
2.	b) obciążeń (art. 169 uofp) <i>bez pożyczek na prefinansowanie</i>	6,09%	7,48%	7,31%	7,04%	6,87%	2,78%	3,19%	2,51%	2,38%	2,25%	0,00
		6,09%	7,48%	7,31%	7,04%	6,87%	2,78%	3,19%	2,51%	2,38%	2,25%	%
												0,00
												%

Tabela 26 Prognoza długu publicznego i jego spłaty.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Wykres 2 Wskaźnik zadłużenia na podstawie art. 170 Ustawy o finansach publicznych
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

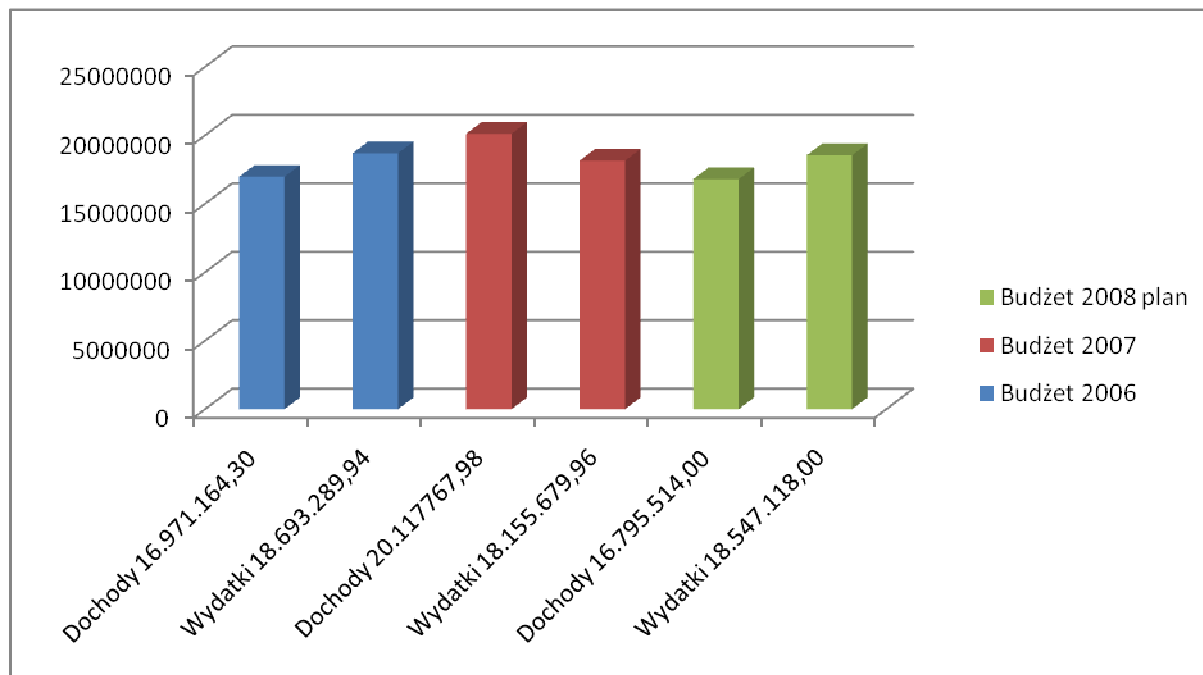

Wykres 3 Wskaźnik obciążeń na podstawie art. 169 Ustawy o finansach publicznych
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

10.2. Struktura dochodów i wydatków Budżetu Gminy Kłodawa

Analizując strukturę dochodów i wydatków Budżetu Gminy Kłodawa posłużono się:

- Sprawozdaniem z wykonania budżetu za rok 2006
- Sprawozdaniem z wykonania budżetu za rok 2007
- Uchwałą Nr XVIII/106/2007 Rady Gminy Kłodawa z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Kłodawa na 2008 rok.

Wykres 4 Porównanie wielkości dochodów i wydatków w poszczególnych latach budżetowych
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

10.2.1. Dochody Gminy Kłodawa

W latach 2006 – 2007 największym źródłem dochodów Gminy Kłodawa były:

- dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej

W tabeli poniżej przedstawiona została szczegółowa struktura dochodów Gminy.

DOCHODY	BUDŻET W ROKU 2006 (WYKONANIE)	BUDŻET W ROKU 2007 (WYKONANIE)
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	55.349,81	1.083.180,10
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	1.445.418,49	1.511.348,36

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

GOSPODARKA MIESZKANIOWA	1.493.019,77	1.513.667,35
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	41.205,00	33.350,00
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	98.853,77	76.168,58
URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	37.232,00	33.255,45
OBRONA NARODOWA	400	
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	27.387,16	9.084,92
DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	6.451.971,81	9.246.396,50
RÓŻNE ROZLICZENIA	3.511.175,44	3.734.561,37
OSWIATA I WYCHOWANIE	1.030.724,62	173.740,56
OCHRONA ZDROWIA		9.916,19
POMOC SPOŁECZNA	2.500.916,30	2.474.965,77
EUDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	109.628,71	147.716,75
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	160.383,17	40.774,08
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	7.518,25	29.642,00
RAZEM:	16.971.164,30	20.117.767,98

Tabela 27 Dochody Gminy Kłodawa w latach 2006-2007

Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

W roku 2008 największym źródłem dochodów, również pozostają dochody:

- dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej

W tabeli poniżej przedstawiona została szczegółowa struktura dochodów Gminy Kłodawa w budżecie na rok 2008.

BUDŻET W ROKU 2008 (PLAN DOCHODÓW)	
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	1.155.000,00
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	25.000,00
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	60.800,00
URZĘDY NACZELNE ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	1.050,00
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	2.000,00
DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	9.008.466,00
RÓŻNE ROZLICZENIA	3.909.598,00
POMOC SPOŁECZNA	93.500,00
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	25.000
RAZEM:	16.795.514,00

Tabela 28 Dochody w roku 2008
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

10.2.2. Wydatki Gminy Kłodawa

Największa ilość pieniędzy z budżetów lat 2006-2007 wydawana była na:

1. Oświata i wychowanie
2. Pomoc społeczna
3. Transport i łączność
4. Administracja Publiczna

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

W tabeli poniżej przedstawiona została szczegółowa struktura wydatków Gminy Kłodawa w budżecie lat 2006-2007.

WYDATKI	BUDŻET W ROKU 2006 (WYKONANIE)	BUDŻET W ROKU 2007 (WYKONANIE)
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	1.472.588,46	694.113,01
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	3.171.111,76	1.875.301,00
TURYSTYKA	13.122,05	45.959,74
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	414.253,03	1.870.407,27
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	99.372,52	157.063,36
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	2.204.096,06	2.405.689,92
URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	37.232,00	33.255,45
OBRONA NARODOWA	400	
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	253.397,93	618.728,92
DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	25.678,10	32.749,90
OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	213.565,00	285.856,71
RÓŻNE ROZLICZENIA	0	0
OŚWIATA I WYCHOWANIE	6.188.574,17	4.282.991,21
OCHRONA ZDROWIA	84.374,38	134.294,88
POMOC SPOŁECZNA	2.915.323,90	2.968.399,43

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	700	10.000,00
EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	118.879,31	159.816,75
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	915.534,45	1.018.064,37
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	458.906,34	1.415.647,48
KULTURA FIZYCZNA I SPORT	106.180,48	147.340,56
RAZEM	18.693.289,94	18.155.679,96

Tabela 29 Wydatki Gminy Kłodawa w latach 2006-2007
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

Budżet roku 2008 przewiduje największe wydatki na:

1. Oświata i wychowanie
2. Pomoc społeczna
3. Administracja Publiczna
4. Transport i łączność

W tabeli poniżej przedstawiona została szczegółowa struktura wydatków Gminy Kłodawa w budżecie roku 2008.

BUDŻET W ROKU 2008 (PLAN WYDATKÓW)	
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	398.000,00
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	2.043.500,00
TURYSTYKA	62.500,00
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	1.140.000,00
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	608.500,00
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	2.572.179,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	1.050,00
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	505.072,00
DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	60.000,00
OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	310.000,00
RÓŻNE ROZLICZENIA	150.000,00
OŚWIATA I WYCHOWANIE	4.484.557,00
OCHRONA ZDROWIA	435.000,00
POMOC SPOŁECZNA	3.017.510,00
EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	16.000,00
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	1.162.000,00
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	1.376.250,00
KULTURA FIZYCZNA I SPORT	205.000,00
RAZEM	18.547.118,00

Tabela 30 Wydatki w roku 2008
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

10.2.3. Wydatki inwestycyjne w roku 2008

Poniższa tabela zawiera katalog zadań inwestycyjnych budżetu 2008.

WYDATKI INWESTYCYJNE I WYDATKI NA ZAKUPY INWESTYCYJNE BUDŻETU GMINY KŁODAWA NA 2008 ROK	KWOTA
Budowa wodociągu ul. Jeziorna i Wojcieszicka Kłodawa, Różanki	120.000,00
Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	57.000,00
Budowa ciągów pieszo-rowerowej na terenie gminy, budowa ulicy Wiśniowej w Różankach	550.000,00
Adaptacja kontenerów na mieszkania socjalne	300.000,00
Wykup nieruchomości na potrzeby gminy	100.000,00
Rozbudowa remizy strażackiej w Rybakowie Zakup samochodu dla OSP	50.000,00 100.000,00
Projekt na budowę szkoły i hali sportowej w Kłodawie wykonanie cokołu na budynku szkoły w Różankach	300.000,00 90.000,00
Modernizacja ośrodka zdrowia w Różankach, projekt na modernizację ośrodka w Kłodawie	340.000,00
Budowa oczyszczalni i kanalizacji w Łośnie	100.000,00
Rozbudowa kanalizacji w gminie	67.500,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Budowa kanalizacji - zadanie inwestycyjne realizowane w ramach MG -6	155.000,00
Budowa nowych punktów świetlnych na terenie gminy	100.000,00
Sala wiejska w Santocznie	100.000,00
Sala wiejska w Zdroisku	200.000,00
Boiska sportowe boisko Wojcieszycze -50.000,00zł , boisko Łośno 15.000,00 , Santocko - 20.000,00, Różanki 20.000,00	105.000,00
RAZEM	2.834.500,00

Tabela 31 Wydatki inwestycyjne w roku 2008.
Źródło: Urząd Gminy Kłodawa

10.2.4. Wskaźniki na mieszkańca w roku 2008

10.2.4.1. Planowany dochód na mieszkańca w roku 2008

Do obliczenia dochodu na mieszkańca w roku 2008 wzięto pod uwagę:

- Planowane dochody bieżące (dochody nie będące dochodami majątkowymi)
- Liczbę ludności

Planowane dochody bieżące wpisane w budżet roku 2008 – 15.770.514zł podzielone zostały przez liczbę ludności (maj 2008) - 6526.

Wyniki: Planowany dochód na mieszkańca w Gminie Kłodawa = 2 416, 56 zł

10.2.4.2. Planowane wydatki bieżące na mieszkańca w roku 2008

Do obliczenia planowanych wydatków na mieszkańca w roku 2008 wzięto pod uwagę:

- Planowane wydatki bieżące (wydatki nie będące wydatkami majątkowymi)
- Liczbę ludności

Planowane wydatki bieżące wpisane w budżet roku 2008 – 15.712.618 zł podzielone zostały przez liczbę ludności (maj 2008) – 6526.

Wynik: Planowane wydatki na mieszkańca w Gminie Kłodawa = 2 407, 69 zł

10.2.4.3. Planowane wydatki majątkowe na mieszkańca w roku 2008

Do obliczenia planowanych wydatków majątkowych na mieszkańca w roku 2008 wzięto pod uwagę:

- Planowane wydatki majątkowe
- Liczbę ludności

Planowane wydatki majątkowe wpisane w budżet roku 2008 – 2.834.500zł podzielone zostały przez liczbę ludności (maj 2008) – 6526.

Wynik: Planowane wydatki majątkowe na mieszkańca w Gminie Kłodawa = 434, 33zł

10.2.4.4. Nadwyżka operacyjna na mieszkańca w roku 2008

Do obliczenia planowanej nadwyżki operacyjnej wzięto pod uwagę różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi

- Planowane wydatki majątkowe)
- Liczbę ludności

Wynik: Nadwyżka operacyjna na mieszkańca w Gminie Kłodawa = 8, 87 zł

11. Ocena efektywności podejmowanych działań oraz aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015 dokonywana będzie przez ten sam zespół osób, który brał udział w opracowaniu dokumentu. Przyjęcie takiego rodzaju monitoringu jest w pełni zasadne, bowiem w prace zaangażowane będą osoby, które dobrze znają strukturę dokumentu, a co najważniejsze cel oraz poszczególne projekty wpisane w Plan Rozwoju.

W celu zapewnienia poprawności oceny zespół korzystać będzie z przygotowanych sprawozdań składanych na polecenie Wójta Gminy Kłodawa

Sprawozdanie zawierać będzie następujące informacje:

- Wykaz podejmowanych działań w celu realizacji celu Planu Rozwoju Lokalnego;
- Wykaz złożonych projektów inwestycji o dofinansowanie z funduszy pomocowych Unii Europejskiej;
- Opis złożonych projektów inwestycji z podaniem ich kosztów oraz produktów i rezultatów;
- Informacje na temat oceny wniosku;
- Wykaz problemów (z podaniem przyczyny) nie złożenia danego projektu inwestycji o dofinansowanie z funduszy pomocowych;
- Sposoby uniknięcia zaistniałych problemów w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego;
- Wykaz projektów inwestycji przewidzianych do złożenia w następnym okresie sprawozdawczym;

W ciągu 7 dni od dnia przedłożenia Wójtowi Gminy Kłodawa sprawozdania z realizacji Planu Rozwoju Lokalnego, sprawozdanie podawane będzie do publicznej wiadomości (wywieszane na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczone na stronie internetowej gminy).

Dodatkowa ocena efektywności podejmowanych działań dokonywana będzie przez Radę Gminy Kłodawa, która podobnie jak Wójt Gminy, otrzymywać będzie sprawozdanie z realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.

Radni Gminy Kłodawa, będą mieli prawo do złożenia w dowolnym momencie, wniosku o przedstawienie informacji na temat realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Służyć to będzie zapewnieniu jeszcze lepszego dostępu do informacji o realizacji Planu Rozwoju Lokalnego dla społeczności lokalnej.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 – 2015 posiadać będzie tzw. „budowę otwartą”.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁODAWA NA LATA 2008-2015

Oznacza to, iż w każdej chwili może on zostać zaktualizowany, uzupełniony lub zmodyfikowany, tak by mógł on sprostać zmieniającej się z roku na rok rzeczywistości.

Aktualizacja odbywać się będzie z wykorzystaniem wniosku o aktualizację Planu Rozwoju Lokalnego, stanowiący załącznik nr 2, który składany będzie do Wójta Gminy Kłodawa.

Modyfikacja treści dokumentu może być stosowana, jednakże korzystanie z niej powinno być ograniczone, tak by nie doprowadzać do ciągłej zmiany struktury dokumentu.

Uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego polegać będzie na wprowadzenia do Planu nowych projektów inwestycji. Wprowadzenie nowych projektów inwestycji do Planu Rozwoju Lokalnego odbywać się będzie poprzez złożenie pisemnego wniosku do Wójta Gminy wraz z wypełnioną kartą projektu, stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu.

12. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa

Upowszechnianie informacji dotyczący Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa odbywać się będzie z wykorzystaniem następujących formy masowego przekazu:

- Internet, jako źródło bezpośredniego dostępu do całości dokumentu, z możliwością składania zapytań dotyczących Planu Rozwoju Lokalnego.

Na stronie internetowej Gminy Kłodawa zamieszczony zostanie odnośnik do dokumentu. Każdy odwiedzający serwis internetowy Gminy Kłodawa będzie miał możliwość zapisania dokumentu na swoim komputerze.

- Prasa lokalna i regionalna

Jej zadaniem będzie dostarczenie odbiorcy, krótkiej informacji o opracowanym przez Gminę Kłodawa dokumencie, z podaniem miejsca (jeśli chodzi o Urząd Gminy Kłodawa) oraz linku do strony internetowej, dzięki której będzie można pobrać dokument.

Dodatkowo dla osób, które nie mają dostępu do internetu przewiduje się możliwość skorzystania z pisemnej wersji dokumentu w siedzibie Urzędu Gminy Kłodawa po wcześniejszym uzgodnieniu terminu.

13. Załączniki

- 13.1. Zarządzenie Nr 15/2008 Wójta Gminy Kłodawa z dnia 12 maja 2008 r. w sprawie: powołania zespołu do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008 – 2015.**
- 13.2. Wniosek o aktualizację/zmianę treści/korekta/uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa.**
- 13.3. Karta projektu**

Załącznik nr 1
Zarządzenie Nr 15/2008
Wójta Gminy Kłodawa
z dnia 12 maja 2008 r.
w sprawie: powołania zespołu do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego
Gminy Kłodawa na lata 2008 - 2015.
(wzór)

Na podstawie art. 30 ust. 1 oraz art.33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001, Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz § 17 pkt 14 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Kłodawie stanowiącego Załącznik nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy Nr 22/2007 z dnia 2 maja 2007 roku,

zarządzam co następuje:

§ 1 W celu opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015 powołuję zespół w składzie:

1. Piotr Czapliński - przewodniczący,
2. Jerzy Jesis - zastępca przewodniczącego,
3. Andrzej Kwiatkowski - członek,
4. Marta Wawrzyniak - członek,
5. Monika Antczak - członek.

§2. Opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015 nastąpi do dnia 15 czerwca 2008.

§3 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 12 maja 2008 r.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Opis aktualny

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Podpis, data

.....

.....

.....

Załącznik nr 3
karta projektu ubiegającego się o wpis do
Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłodawa na lata 2008-2015
(wzór)

Dane podstawowe dotyczące zgłaszanego projektu inwestycji:

NAZWA PROJEKTU:

.....

PODMIOT ZGŁASZAJĄCY:

.....

OSOBA DO KONTAKTU:

.....

NAKŁADY POTRZEBNE DO REALIZACJI PROJEKTU:

.....

TERMIN ROZPOCZĘCIA REALIZACJI PROJEKTU:

.....

TERMIN RZECZOWEGO ZAKOŃCZENIA REALIZACJI PROJEKTU:

.....

1. Opis projektu z podaniem podstawowych wskaźników realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Uzasadnienie celowości realizacji projektu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Podstawowe dane techniczne

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Podpis, data

.....

.....

.....